

OPINNÄYTETYÖ

Tapahtumat ja yhteisöllinen kulttuuritoiminta maaseudun veto- ja pitovoiman lisääjinä Hankeideoita Korpilahden kehittämiseksi

Nea Kukkonen

Kulttuurituotanto

(240 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

(10/2023)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kulttuurituotannon koulutusohjelma 240 op

Tekijät: Nea Kukkonen

Opinnäytetyön nimi: Tapahtumat ja yhteisöllinen kulttuuritoiminta maaseudun veto- ja pitovoiman lisääjinä. Hankeideoita Korpilahden kehittämiseksi

Sivumäärä: 63 ja 5 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Minna Hautio

Työn tilaaja(t): Leader Jyväsräi ry

Tämä opinnäytetyö käsittelee maaseudun veto- ja pitovoiman lisäämistä tapahtumien ja yhteisöllisen kulttuuritoiminnan avulla. Tapaustutkimuksen kohteena oli Jyväskylään kuuluva entisen Korpilahden kunnan, ja erityisesti sen kirkonkylän, alue. Työn tilasi maaseudun kehittämisyhdistys Leader Jyväsräi ry.

Opinnäytetyön keskeisimmät tutkimusmenetelmät olivat tutkimuskyselyt, työpaja sekä toiminnallinen kokeilu. Tutkimuskyselyiden avulla selvitettiin, mitä alueen vakituiset ja kesäasukkaat pitävät Korpilahden kirkonkylän viihtyvyyden kannalta tärkeänä ja millaiselle tapahtuma- ja kulttuuritoiminnalle on kysyntää. Kyselyn avulla kartoitettiin myös tapahtumajärjestäjien kokemuksia. Työpajassa paikalliset nuoret ideoivat paikkakunnalle tapahtumia ja vastasivat heille räätälöityyn kyselyyn. Lisäksi kehittämistyö sisälsi yhteisöllisen viljelyn ja taidetoiminnan pilotointia ja sen onnistumisen arviointia.

Tutkimustuloksissa korostui tapahtumien ja kohtaamispaikkojen merkitys. Tapahtumat nähtiin paitsi viihtyvyyttä myös yhteisöllisyyttä lisäävänä tekijänä. Tapahtumia ja kohtaamismahdollisuuksia koettiin olevan liian vähän. Opinnäytetyö vahvisti hypoteesia siitä, että Korpilahden tapahtumatoiminta on vahvasti aktiivisten paikallisten käsissä. Tapahtumajärjestäjille toteutetun kyselyn mukaan yhteistyö kaupungin kanssa koettiin liian kankeaksi ja byrokraattiseksi. Kaupungin toivottiin kehittävän ja markkinoivan aluetta aktiivisemmin.

Työn tavoitteena oli löytää konkreettisia keinoja maaseudun veto- ja pitovoiman lisäämiseksi. Tutkimustulosten ja kehittämistoimien pohjalta koettiin tilaajan käyttöön hankeideoita sisältävä selvitys. Hankeideoiden keskeisiä teemoja ovat tapahtumien ja kulttuuritoiminnan kehittäminen sekä kohtaamispaikkojen, yhteistyön ja yhteisöllisyyden lisääminen.

Työ on ajankohtainen tilanteessa, jossa julkinen talous on erityisen tiukalla ja aluetalouteen vaikuttavat niin väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku kuin kaupungistuminen. Maaseudun asukkaiden omaan aktiivisuuteen perustuva yhteisöllinen aluekehittäminen voi toisaalta sekä paikata julkisten varojen vähenemistä että vauhdittaa tulevaa talouskasvua. Maaseutualueiden kehitystä ei tule kuitenkaan jättää vain talkootyön varaan, vaan kylien yhteisöt tulisi nähdä voimavarana ja tunnistaa myös niissä toteutettava omaehtoinen ja -peräinen kulttuuritoiminta kuntien vetovoimatekijänä.

Asiasanat: maaseutu, tapahtumat, kulttuuritoiminta, yhteisöllisyys, osallisuus, hankkeet

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Cultural Management 240 ECTS

Author: Nea Kukkonen

Title: Events and communal cultural activities enhancing the attraction of rural areas. Project ideas for the development of Korpilahti

Number of Pages: 63 and 5 attachment pages

Supervisor(s): Minna Hautio

Commissioned by: Leader JyväsRiihi ry

This thesis focuses on increasing the attraction of the rural areas through events and communal cultural activities. The subject of the case study was the area of the former Korpilahti municipality, which is part of the City of Jyväskylä. The work was commissioned by the rural development association Leader JyväsRiihi ry.

The research methods of the thesis were questionnaires, workshop and piloting communal cultivation and art activities. By using a questionnaire, the residents of the area were asked what they consider important in terms of the attractiveness of their own residential area and what kind of events and cultural activities they wish for. Questionnaire also surveyed the experiences of local event organizers. In the workshop the local 9th graders were asked to plan their dream events that could be placed in the Korpilahti area. The youth also answered to a questionnaire that surveyed their thoughts about the area and its activities.

The research results emphasized the importance of events and places where the residents could meet each other. The events were seen as a factor that increases not only attractiveness of the area but also communality. It was recognized that there are too few events and meeting opportunities in the area. The thesis confirmed the hypothesis that Korpilahti's regional development is strongly lead by active locals. According to the event organizers, cooperation with the city was perceived as too rigid and bureaucratic. The survey suggested that the City of Jyväskylä should be more active in marketing and developing the area.

The objective of this work was to find concrete ways to increase the attractiveness of the rural areas. Based on the research results, a report containing project ideas was put together for the commissioner's use. The main themes of the project ideas are developing events and cultural activities and increasing meeting places, cooperation and communality.

The work is topical in a situation where public finances are at a particularly low level and the regional economy is affected by the aging of the population, the decline in the birth rate and urbanization. Communal regional development based on the activity of rural residents can both correct the decrease in public funds and accelerate future economic growth. The communities of the rural area should be seen as a resource and the voluntary and personal cultural activities carried out in them should be recognized as an attractive factor for the municipalities.

Keywords: events, rural areas, communality

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	5
2	TILAAJAN ESITTELY	8
3	KÄSITTEET JA TAUSTA	12
	3.1 Maallemuutostako kaupungistumisen vastatrendi?	12
	3.2 Pito- ja vetovoima	13
	3.3 Yhteisöllisyys aluekehittämisessä.....	15
	3.4 Kulttuuritoiminta ja tapahtumat aluekehittämisessä.....	16
	3.5 Toimintaympäristönä Korpilahti.....	19
4	LÄHESTYMISTAPA JA MENETELMÄT	24
	4.1 Kyselyt.....	24
	4.2 Työpaja	27
	4.3 Yhteisöllisen viljelyn ja taidetoiminnan pilotointi.....	28
5	TULOKSET	30
	5.1 Tapahtumia ja kohtaamispaikkoja – asukaskyselyn analysointi.....	30
	5.2 Voimaa paikallisesta yhteistyöstä – tapahtumajärjestäjien tahtotila.....	37
	5.3 Ajanviettopaikkoja, harrastuksia ja tapahtumia – nuorten näkemykset.....	38
	5.4 Puitteet kohtaamisille ja aktiivisuutta satamaan – kokemuksia yhteisöllisestä viljelystä ja taidetoiminnasta	44
6	VETO- JA PITOVOIMAINEN KORPILAHTI -SELVITYS	47
7	LOPUKSI	53
	LÄHTEET	58

1 JOHDANTO

Kaupungistuminen on maailmanlaajuinen megatrendi, jonka lieveilmiönä maaseudun elinvoima pienenee ja palvelut karkaavat kasvukeskuksiin (Suomen ympäristökeskus 2023). Myös työikäisen väestön vähentyminen ja iäkkäiden määrän kasvu on suuri haaste niin kansan- kuin aluetalouden näkökulmasta. Väestöennusteiden mukaan 75-vuotiaiden määrä kasvaa noin 400 000 henkilöllä seuraavan kahden vuosikymmenen aikana. (Aro 2021, 5:00–5:50.) Samaan aikaan syntyvyys on vuodesta 1776 toteutetun seurantahistorian alhaisimmalla tasolla (Tilastokeskus 2023). Tämä tarkoittaa väistämättä sitä, että alueiden välinen kilpailu asukkaista tulee kiihtymään ja kiristymään. Erityisesti alueet tulevat kilpailemaan nuorista ja nuorista aikuisista eli toisin sanoen työvoimasta ja veronmaksajista. (Aro 2021, 5:00–5:50.) Jotta maaseutu pysyy elinvoimaisena, täytyy sekä löytää keinoja tehdä maallemuutosta houkuttelevaa että panostaa jo siellä asuvien hyvinvointiin ja viihtyvyyteen.

Alueiden vetovoiman kannalta ensiarvoisen tärkeitä tekijöitä ovat asuinympäristön miellyttävyys ja alueen turvallisuus. Heti kolmannelle sijalle Seutukaupunkien vetovoimatutkimuksessa (Laamanen & Kultanen 2019) nousivat alueen kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut. Muita merkittäviä vahvasti kulttuuritarjontaan liittämiäni vetovoimatekijöitä olivat kyseisen tutkimuksen mukaan asuinalueen ilmapiiri ja fiilis sekä persoonallisuus ja erottuvuus. (Mt., 6, 18, 44, 52.) Kulttuuritoiminnalla ja siihen olennaisesti kuuluvilla tapahtumilla onkin aitoa potentiaalia alueiden vetovoimaisuuden lisäämiseen ja talouskasvun vauhdittamiseen (Rytkönen 2020, 8–9; Kiipeli & Hoppu 2021).

Tämä opinnäytetyö käsittelee maaseudun veto- ja pitovoiman lisäämistä tapahtumien ja yhteisöllisen kulttuuritoiminnan avulla. Tutkin, millaisia asioita Jyväskylään kuuluvan Korpilahden asukkaat pitävät oman asuinalueensa viihtyvyyden kannalta tärkeinä ja millaiselle tapahtumaja kulttuuritoiminnalle on kysyntää. Tavoitteenani on löytää konkreettisia keinoja alueen kiinnostavuuden ja asukkaiden viihtyvyyden lisäämiseksi.

Työni tilaaja on keskisuomalainen Leader-ryhmä Jyväsräihi ry. Leader-ryhmät tarjoavat maaseudun asukkaille toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta (Leader Suomi 2023a). Leader-rahoitusta myönnetään maaseudun kylien yhteisöllisyyttä, viihtyvyyttä, elinvoimaisuutta tai toimintamahdollisuuksia lisääviin hankkeisiin (Leader Jyväsräihi 2023a). Leader Jyväsräiheen toiminnanjohtaja Leena Karjalaisen (2023a) mukaan Korpilahden kirkonkylälle on haettu EU:n, valtion ja kuntien rahoitukseen perustuvaa Leader-tukea verrattain vähän, ja olisikin hyvä kartoittaa

alueen kehittämistarpeita ja mahdollisia hankeideoita. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tilaajalla tutkimuksen myötä esille tulevien kehittämistarpeiden pohjalta konkreettisia kehittämisideoita sisältävä selvitys. Esittelen työn tilaajaa ja tilaajan myöntämiä hanke- ja yritystukia tarkemmin luvussa kaksi.

Vuodesta 2009 saakka Jyväskylään kuuluneen entisen Korpilahden kunnan alue on verrattain laaja. Alueella toimii useita kyläyhdistyksiä, kylien yhteistyöyhdistyksiä ja vapaamuotoisempia toimijoita. Erityisen vilkasta hanketoimintaa on vuosien varrella ollut Korpilahden pohjoisilla kylillä, jossa viiden kylän aluetta on kehitetty erilaisin kehittämis- ja investointihankkein varsin määrätietoisesti. Työskentelin Pohjoisen Korpilahden yhteistyöyhdistyksen kulttuurituottajana vuosina 2019–2021 kahdessa Leader-rahoitteisessa kehittämishankkeessa. Tuona aikana perehdyin myös aiemmin toteutettuun hanketoimintaan ja olin mukana ideoimassa ja hakemassa rahoitusta tuleviin kehittämishankkeisiin.

Vaikka olisi kiinnostavaa kattaa kehittämistyössä koko entisen Korpilahden kunnan alue, rajaa opinnäytetyön laajuus väistämättä sitä, kuinka suuri kokonaisuus on mahdollista ottaa yksityiskohtaisempaan tarkasteluun. Tämä opinnäytetyö keskittyykin tarkastelemaan pääasiassa entisen Korpilahden kunnan kirkonkylän tapahtuma- ja kulttuuritarjontaa. Alueella sijaitseva satama on erityisen kiinnostava niin matkailun, tapahtumien kuin yleisen viihtyvyyden kannalta, ja kirkonkylällä sijaitsevat myös Korpilahden merkittävimmät palvelut. Kirkonkylän tapahtuma- ja kulttuuritarjonnan kehittämisen on kuitenkin tarkoitus palvella myös muiden alueen kylien ja ympäröivän maaseudun asukkaiden tarpeita. Tutkimuskyselyt on suunnattu koko entisen Korpilahden kunnan asukkailla ja kausiasukkaille, ja kehittämistyön tavoitteena on tarjota kehittämisideoita koko alueen tapahtuma- ja kulttuuritoiminnan saatavuuden ja saavutettavuuden lisäämiseksi.

Toimintaympäristöä hahmottaakseni haastattelin sekä aluekehittämisen että kulttuuritoiminnan parissa toiminutta kotiseutuneuvos Markku Lahtea. Paljasjalkaisena korpilahtelaisena, Vanhan Korpilahden kotiseutuyhdistyksen pitkäaikaisena puheenjohtajana sekä kotiseutuhistorioitsijana Lahdella on vankka kokemus Korpilahden kehittämisestä ja vuonna 2009 toteutetun kuntaliitoksen aiheuttamista muutoksista. Lahti on lisäksi Jyväskylän kaupunginvaltuuston jäsen, joten yhteistyö hänen kanssaan auttaa myös kehittämistyön tulosten jalkauttamisessa. Haastattelun teemoja olivat 1) Korpilahden sisäiset vahvuudet ja heikkoudet ja toisaalta toimintaympäristöön liittyvät uhat ja mahdollisuudet, 2) kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan järjestäminen ja

sen koetut merkitykset, 3) kokemukset yhteistyöstä ja hankkeista sekä 4) kokemukset kuntaliitoksen vaikutuksista kulttuuritoimintaan. Lisäksi tiedustelin Lahden näkemyksiä Korpilahden tulevaisuuden suunnista sekä ajatuksia Korpilahden kulttuuriperinnön ja -historian helmistä. Olen hyödyntänyt haastattelusta saamaani tietoa erityisesti luvussa 2.4 Toimintaympäristönä Korpilahti sekä tilaajalle toteuttamassani selvityksessä. Lahden haastattelu antoi ennen kaikkea näkemystä Korpilahden kulttuuriperintöön ja kuntaliitoksen vaikutuksiin.

Opinnäytetyön tietoperusta koostuu lisäksi aluekehittämiseen ja aluekehityksen trendeihin, kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan merkityksiin sekä yhteisöllisyyden rooliin maaseudun kehittämisessä paneutuviin lähteisiin. Merkittäviä käsitteitä tutkimuksellisessa kehittämistyössäni ovat alueiden kiinnostavuuteen viittaava vetovoima, asukkaiden tyytyväisyyteen liittyvä pito-voima sekä kokemukseen merkityksellisestä yhteisöön kuulumisesta perustuva yhteisöllisyys (Aro 2021, 17:00–17:38, Vihinen 2021, 2:20–3).

Kehittämistyön menetelminä olen käyttänyt kyselytutkimusta, työpajaa sekä toiminnallista kokeilua. Toteutin kyselytutkimukset sekä paikkakunnan vakituisille ja kesäasukkaille (Kysely 1) että tapahtumanjärjestäjille (Kysely 2). Tapahtumien ideointiin innoittavan työpajan vedin Korpilahden yhtenäiskoulun 9. luokalle, ja nuoret vastasivat työpajan ohessa myös ystäväni-kirjan muotoon toteuttamaani kyselyyn (Kysely 3). Toiminnallisena kokeiluna pilotoitiin yhteisöllistä viljelyä ja taidetoimintaa Korpilahden satamassa. Toteutin pilotoinnin yhteistyössä ympäristökasvatusta opiskelevan paikallisen varhaiskasvattajan kanssa, ja kokeiluun osallistuivat paikallinen päiväkotijärjestäjä ja toimintakeskus.

Opinnäytetyössäni esittelen aluksi työn tilaajan ja kuvaan Leader-ryhmien toimintaa sekä niiden myöntämiä hanke- ja yritystukia. Luvussa kolme avaan työn keskeisimpiä käsitteitä, taustaa sekä tietoperustaa. Neljännessä luvussa käsittelen tutkimuksen lähestymistapaa ja soveltamani menetelmiä. Luvussa viisi analysoin työn tuloksia ja luvussa kuusi kuvaan tulosten ja tietoperustan pohjalta toteuttamaani Veto- ja pitovoimainen Korpilahti -selvitystä sekä muotoilemani hankeideoita. Työn lopuksi esitän vielä yhteenvedon työn tuloksista ja toteutuksesta sekä pohdin mahdollisuuksia kehittämistoiminnan jatkoa varten. Viimeisessä luvussa esittelen myös tilaajalta saamani palautteen.

2 TILAAJAN ESITTELY

Työn tilaaja on paikallinen maaseudun kehittämissyhdystys ja Leader-ryhmä Leader Jyväsräihi ry. Jyväsräihi toimii Jyväskylän maaseutualueella, Laukaassa, Muuramessa ja Uraisilla ja se on yksi Suomen 53 Leader-ryhmästä. (Leader Jyväsräihi 2023a.) Leader-ryhmät myöntävät tukia yleishyödyllisille ja elinkeinotoimintaa edistävillä hankkeilla sekä yrityksille. Rahoituksella tuetaan yritysten kehittämistä ja investointeja sekä maaseudun elinvoimaisuutta, yhteisöllisyyttä, viihtyvyyttä ja toimintamahdollisuuksia lisääviä hankkeita. Rahoitusta voidaan myöntää esimerkiksi yhdistyksille, alle viisi henkilötyövuotta työllistävillä yrityksillä, kunnilla, oppilaitoksilla ja säätiöille. (Leader Suomi 2023a; 2023b.)

Leader-toiminta on vahvasti yhteisölähtöistä. Hankkeissa kehitetään alueellista elinvoimaa asukkaiden ideoiden ja tarpeiden pohjalta. Kehittämistyö perustuu paikallisten omaan asiantuntemukseen, osaamiseen ja toimintaan. Leader-ryhmät auttavat hankkeiden ideoinnissa ja tarjoavat neuvontaa ja tukea hankkeiden toteutukseen ja raportointiin. Neuvontapalvelut ovat maksuttomia. (Leader Suomi 2023c.)

Rahoitettavien hankkeiden tulee vastata Leader-ryhmän kehittämissstrategian tavoitteita. Strategiat laaditaan yhdessä alueen asukkaiden kanssa, ja Leader-ryhmän hallitus tekee päätökset myönnettävästä rahoituksesta strategiaan peilaten. Hallitus muodostetaan kolmikantaperiaatteen mukaisesti alueen asukkaista, paikallisen julkisen hallinnon edustajista sekä paikallisten yhdistysten ja yritysten edustajista. (Leader Suomi 2023c.)

Jyväsräihin vuosille 2023–2027 luodun Jyväällä-strategian (Leader Jyväsräihi 2023b, 2) painopisteet ovat älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot, hyvinvoivat kylät sekä kehittyvät elinkeinot. Lisäksi koko strategian läpileikkaava teema on kestävä tulevaisuusteot, joka tarkoittaa sitä, että toteutettavissa hankkeissa tulee huomioida sekä toimenpiteiden jatkuvuus että toiminnan vaikutukset fyysiseen ja sosiaaliseen ympäristöön. Strategian mukaan hankkeiden arvioinnissa ja seurannassa painotetaan toimijoiden välistä yhteistyötä ja sitä kautta rakennettavaa kestävä aluekehittämisen verkostoa. (Mt., 11.)

Älykkäät kylät ja ilmastoviisaat teot -painopisteen muutostavoitteina on tarjota kylien asukkaille alustoja kohtaamiseen ja työskentelyyn, löytää toimivia malleja lähipalveluiden turvaamiseksi, parantaa kylien turvallisuutta ja muutosvalmiutta, parantaa kulttuuri- ja luonnonym-

päristöjen tilaa sekä lisätä ilmastotekoja, energiatehokkuutta ja ympäristöosaamista. Digitaalisuuden näkökulmasta tavoitteena on lisätä ja ajantasaistaa ihmisten digitaitoja ja digitaalisten palveluiden hyödyntämistä. (Mt., 11–12.)

Hyvinvoivat kylät -painopiste tähtää siihen, että asukkaat viihtyvät alueella, kokevat kuuluvansa kyläyhteisöön ja voivat vaikuttaa alueen kehittämiseen. Muutostavoitteena on, että tulevaisuudessa nuoret viihtyvät omassa yhteisössään ja myös kehittävät lähiyhteisöjään ja -ympäristöään. Hyvinvoivilta kyliltä löytyy hyvässä kunnossa pidettäviä vapaa-ajan tiloja ja -mahdollisuuksia, joihin yhä useampi osallistuu. Hyvinvoivien kylien paikalliskulttuuri kukoistaa, ja uusia ideoita ja oppeja voidaan toisaalta hakea myös kansainvälisistä verkostoista. (Mt., 14.)

Strategian kolmas painopiste, kehittyvät elinkeinot, tähtää erityisesti yritystoiminnan kehittämiseen. Painopisteen tavoitteena on yritysten toiminnan laajentaminen, jatkuvuuden turvaaminen sekä uuden liiketoiminnan ja uusien palveluiden kehittäminen. Kehittyvät elinkeinot -painopiste tähtää osa-aikayrittäjyyden kokeilujen lisäämiseen, uusien yritysten syntymiseen ja liiketoimintamahdollisuuksien laajentamiseen. Strategian tavoitteiden mukainen matkailun kehittäminen toteutetaan kestävästi ja vastuullisesti ja siinä otetaan huomioon sekä matkailun trendit että alueelta löytyvä potentiaali. (Mt., 15–16.)

Jyväsräihi rahoittaa toimintakaudella 2023–2027 yhdistysten ja yhteisöjen toteuttamia investointi- ja kehittämishankkeita. Yleishyödyllisillä investointihankkeilla voidaan rahoittaa esimerkiksi yhteisten kokoontumistilojen, lähiliikuntapaikkojen, luontokohteiden tai harrastuspaikkojen rakentamista, kunnostamista tai laajentamista. Yleishyödyllisenä investointina voidaan hankkia myös yhteiseen käyttöön tulevia välineitä. Pienempiä investointeja voidaan rahoittaa vaatimuksiltaan muita hankkeita kevyemmän pienhankkeen avulla. Pienhankkeissa tuki maksetaan kertakorvauksena, ja se on suuruudeltaan 1000–8000 euroa. Sekä yleishyödyllisten investointihankkeiden että pienhankkeiden tuki on 55 % hankkeen kokonaiskustannuksista. (Leader Jyväsräihi 2023d.)

Kehittämishankkeiden avulla yhdistykset ja yhteisöt voivat parantaa esimerkiksi maaseudun palveluja, harrastusmahdollisuuksia tai asuinviihtyvyyttä. Yhdistyksille mahdollisia kehittämishankkeita ovat vähintään kahden toimijan yhteistyössä toteutettava yhteistyöhanke sekä useamman vuoden suunnitelmalliseen toimintaan tähtäävä Älykäs kylä -hanke. Kehittämishankkeiden piiriin kuuluvat myös koulutus- ja tiedonvälityshankkeet. Koulutushankkeissa py-

ritään lisäämään alueellista osaamista, kestävyyttä, kilpailukykyä ja resurssitehokkuutta tutkimustiedon ja innovaatioiden avulla. Koulutushanke voidaan toteuttaa joko kehittämishankkeena tai yritysryhmähankkeena. Tiedonvälityshanketuki voidaan myöntää sekä elinkeinoa harjoittavien toimijoiden että luonnon, ympäristön ja ilmaston suojeluun liittyvään tiedon lisäämiseen. Tiedonvälityshankkeissa tiedonvälitys kohdistetaan laajalle kohderyhmälle ja niissä on oltava vahva viestinnällinen ulottuvuus. Kehittämishankkeissa tuen määrä on 60–95 % hankkeen kokonaiskuluista. Myös pienimuotoisia kehittämishankkeita voidaan rahoittaa vaatimuksiltaan kevyemmällä, kertakorvaukseen perustuvalla pienhankerahoituksella. (Leader Jyväskylä 2023d.)

Yrityksille rahoitusta myönnetään yritystoiminnan käynnistämiseen, kehittämiseen, investointeihin sekä toimijoiden väliseen yhteistyöhön. Yritys- ja viljelijäryhmähankkeissa toimijoilla on sekä yhteisiä että yrityskohtaisia kehittämistoimenpiteitä, joiden tavoitteena voi olla esimerkiksi markkinointi- ja myynti- tai tuotannollisen yhteistyön kehittäminen tai tuoteperheen suunnittelu. Ryhmähankkeiden tuki on 75 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Yritystoiminnan käynnistämiseen, suunnitteluun ja kehittämiseen haettavat tuet ovat kertakorvauksia, joiden suuruus on 1000–7500 euroa. Yritysten investointitukea taas voi hakea 5000–100 000 euron arvoisiin investointeihin. Investointituki on Jyväskylän alueella pääosin 20 % investoinnin määrästä. Harvaanasutulla tai ydinmaaseudulla sijaitsevalle yritykselle tukea voidaan myöntää 25–30 % investoinnin kokonaismäärästä. (Leader Jyväskylä 2023e.)

Tuen lisäksi hankkeen toteuttajat rahoittavat hankkeita omarahoitusosuudella ja hankkeissa tehdyllä talkootyöllä. Leader-ryhmien käytössä on toimikaudella 2023–2027 230 miljoonaa euroa julkista rahaa, joista 43 % tulee EU:lta, 37 % valtiolta ja 20 % kunnilta. (Leader Suomi 2023b.) Tällä hetkellä Leader-toiminnan päärahoitus tulee EU:n maaseuturahastosta, ja siksi myös toiminnan pääpaino on maaseudun kehittämisessä. Useat Leader-ryhmät ovat kuitenkin laajentaneet toimintaansa myös kaupunkialueille. Kaupungeissa toteutettuja hankkeita on rahoitettu pääosin Euroopan sosiaalirahaston tuella. (Leader Suomi 2023c.)

Leader-toiminta on kansainvälistä, ja EU:n alueella toimii yli 2000 Leader-ryhmää. Suomessa Leader-toiminta alkoi EU-jäsenyyden myötä vuonna 1996. (Leader Suomi 2023c.) Leader-toiminta on osa Maatalouden ja maaseudun kehittämisen CAP-suunnitelmaa, joka on Suomen EU-jäsenmaksujen suurin yksittäinen palauttamismekanismi (Walls 2023). Uudessa Vahva ja välittävä Suomi- hallitusohjelmassa (Valtioneuvosto 2023, 229) esitetään, että alueellisen ja paikallisen maaseudun kehittämisen kansallisista varoista leikattaisiin 137,5 miljoonaa euroa.

EU:n kansallisen vastinrahoituksen putoamisen myötä maaseudun kehittämiseen varatut varat laskisivat leikkauksen seurauksena lähes puolella, yhteensä yli 240 miljoonaa euroa. (Walls 2023.)

Kansallisten varojen leikkaamisesta seuraava EU-rahoitusosuuden pieneneminen todennäköisesti heikentäisi Suomen omaa neuvotteluasemaa tulevilla ohjelmakausilla. Uuden kauden rahoitustarpeiden perustelu on luultavasti hyvin haastavaa, jos ensin on osoitettu, että Suomi pärjää puolella aiemmin sovitusta rahasummasta. (Walls 2023.) Suomi on EU-jäsenyytensä aikana ollut kolmea vuotta lukuun ottamatta EU:n nettomaksaja, eli Suomen EU:lta saadut tulot ovat olleet pienemmät kuin EU:lle maksetut tilitykset (Ulkoministeriö 2023), ja leikkausten myötä Suomen maksuosuus kasvaa entisestään. Suhteessa kansalliseen osuuteen maksettava vastinraha paitsi tuo Suomeen takaisin EU:lle tilitettyjä jäsenmaksuja se myös lisää alueiden elinvoimaa kehittämällä paikallisia palveluita ja yhteisöjä. Julkisten varojen leikkaaminen Leader-toiminnasta tyrehdyttää paitsi EU:lta saatavia varoja myös hankkeisiin panostettua yksityistä rahoitusta ja valtavaa vapaaehtoisvoimin toteutettua työpanosta.

3 KÄSITTEET JA TAUSTA

3.1 Maallemuutostako kaupungistumisen vastatrendi?

Suomessa 1870-luvulta alkanut kaupungistuminen alkoi kiihtyä voimallisesti 1960-luvulla, jolloin siihen saakka vahvasti maa- ja metsätalouteen sidoksissa ollut elinkeinorakenne murtui kohti modernia, teollisuudesta ja palvelualoista elinkeinoa ammentavaa yhteiskuntaa (Kolbe & Hannikainen 2021; Nissinen 2015). Kaupungistuminen on jatkunut tähän päivään saakka, eikä varsinaisesta muutoksesta ole selkeitä merkkejä (Suomen ympäristökeskus 2023).

Tutkimusten mukaan varsin suuri osa suomalaisista kuitenkin haaveilee maallemuutosta. Suomen Kylät ry:n, MTK:n ja Maaseudun Tulevaisuuden teettämän kyselytutkimuksen mukaan jopa yli miljoona suomalaista, 44 % kyselyyn vastanneista, tahtoi muuttaa maalle, mikäli se olisi hänen elämäntilanteessaan mahdollista. Vuonna 2019 tehdyssä vastaavassa kyselyssä luku oli 41 %. (Kallio-Kurssi 2023.) Maallemuutosta haaveili kyseisen selvityksen mukaan siis jo ennen pandemiaa lähes miljoona suomalaista. Samankaltaisia tuloksia toistaa myös kymmenessä Euroopan maassa toteutettu tutkimus, jonka mukaan erityisesti monet nuoret aikuiset 18–30-vuotiaiden ikäryhmässä tahtoisivat muuttaa maalle. Tulevaisuudentutkija Tuomas Kuhmonen kommentoi, että mikäli nuorten unelmat maallemuutosta toteutuvat, heidän ikäryhmäänsä kuuluvien asukkaiden määrä lähellä kaupungeja sijaitsevalla maaseudulla nelinkertaistuu ja kaupungeista etäämmällekin sijoittuvalla maaseudulla tuplaantuu. Kuhmosen mukaan tutkimustulokset viittaavat siihen, että muuttoliike kohdistuisi nimenomaan kaupunkien ja kirkonkylien läheiselle maaseudulle. (Vironen 2023.)

Näkemykset maallemuuton kiinnostavuudesta eivät kuitenkaan perustu pelkästään potentiaalisin tulevaisuuskuviin, vaan muun muassa koronapandemia on jo tehnyt muutoksia muuttovirtoihin (ks. esim. Tilastokeskus 2022a). Muuttotilastot mullistuivat vuonna 2021, jolloin Uusimaa kärsi muuttotappiosta ensimmäistä kertaa seitsemääkymmeneen vuoteen. Samaan aikaan kuusikymmentä vuotta muuttotappiollisena pysynyt Lappi sai muuttovoittoa, kuten kuusi muutakin maakuntaa. (Hirvonen, Helpinen, Niiranen, Passoja & Rantala 2022.)

Pandemian aiheuttamat muutokset eivät vielä luonnollisesti määritä tulevaisuudelle uutta suuntaa, mutta on kiinnostava nähdä, kuinka esimerkiksi lisääntyneet etätyömahdollisuudet vaikuttavat tulevien vuosien asumisjärjestelyihin. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n asiantuntija Rasmus Aro ainakin uskoo, ettei paluuta kaupungistumisen huippuvuosiin enää ole

(MTV Uutiset 2023). Yksi vaihtoehtoinen skenaario maaseudun tyhjenemiseen näyttäisi olevan myös monipaikkaisuuden lisääntyminen. Nykyaikainen kaupungistuminen onkin toisaalta lisännyt maaseudun kausiasukkaiden määrää. Myös vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituiseksi asunnoiksi on kasvussa. (Vihinen 2021, 15:15–18:40.)

Aluekehittämisen asiantuntija VTT Timo Aron mukaan aluekehitykseen vaikuttaakin sekä nyt että tulevaisuudessa kolme samanaikaista trendiä: 1) (suur)kaupungistuminen eli muutto yli 100 000 asukkaan maakuntakeskuksiin, 2) esikaupungistuminen eli muutto kaupungin läheisyydessä oleville kehysalueille ja maaseudulle sekä 3) vastakaupungistuminen eli muutto maaseutumaisiin kuntiin. Kiinnostavaa vastakaupungistumisessa on se, että ainakin koronavuoden 2020 perusteella näytti siltä, että erityisesti verrattain nuoret, 25–44-vuotiaat lapsiperheelliset, tekivät kyseisen elämänpöörimuutoksen. (Aro 2021, 14:00–16:15.)

Tilanteessa, jossa iso osa maalle muutosta haaveilevista pitää sitä omaan elämäntilanteeseensa nähden epärealistisena vaihtoehtona, olisi merkityksellistä ottaa yhä paremmin selvää maallemuuton tiellä olevista haasteista. Selvää on, että maaseudun elinvoimaisena pysyminen vaatii palveluiden käyttäjiä, verovaroja ja työikäisiä asukkaita. Onkin tärkeää selvittää, miten maaseudulla asuvat ihmiset saadaan viihtymään alueellaan ja miten joko koko- tai osa-aikaista maallemuuttoa voisi lisätä.

3.2 Pito- ja vetovoima

Aluekehittämisen asiantuntija VTT Timo Aron (2021) mukaan maaseutualueiden kukoistuksen kannalta olennaisinta ei ole niinkään paljon puhuttu elinvoima, vaan niiden veto- ja erityisesti pitovoima. Elinvoima-käsitteellä viitataan tässä kehittämistyössä yksinkertaistetusti mitattavissa olevaan kasvuun sekä siihen liittyviin osatekijöihin, kuten työllisyys- ja väestökehitykseen, koulutustasoon, liikenneyhteyksiin, tuotekehitykseen ja tutkimukseen. Alueen vetovoimaisuudella viitataan siihen, kuinka houkutteleva ja kiinnostava alue on ulkopuolisten näkökulmasta. Vetovoimaisuus vaikuttaa esimerkiksi ihmisten muuttohalukkuuteen alueelle. Pitovoima taas liittyy siihen, millainen alue on sen asukkaiden, toimijoiden, yhteisöjen ja yritysten näkökulmasta. (Mt., 17:00–17:38.) Pitovoimaisen alueen asukkaat ovat toisin sanoen tyytyväisempiä kotipaikkaansa, eivätkä helposti haikaile sieltä pois.

Pitovoima ei ole erityisen vakiintunut tai käytetty termi, ja sillä on viitattu viime aikoina myös työntekijöiden sitouttamiseen (ks. esim. Rintamäki 2023, Sieviläinen 2022). Termin harvinaisuus johtunee myös siitä, että aluekehittämisessä on ylipäättään vasta viime aikoina alettu kiinnittää huomiota alueella syntyneiden ja asuvien ihmisten hyvinvoinnin, eli toisin sanoen pitovoiman, lisäämiseen (Takalainen 2020). Käsitteen tuoreudesta ja siihen liittyvän lähdeaineiston vähyydestä huolimatta koen, että pitovoiman lisääminen on omassa opinnäytetyössäni merkittävä näkökulma. Pitovoiman merkitystä avaan myöhemmin tässä luvussa.

Vetovoimatekijät jaetaan usein koviin ja pehmeisiin vetovoimatekijöihin. Keskeisiä kovia vetovoimatekijöitä ovat infrastruktuuri, alue- ja paikallistalouden kehitys, työ- ja koulutusmahdollisuudet, taloudellinen ympäristö ja tuottavuus. Kovat vetovoimatekijät ovat merkittäviä erityisesti kaupunkien välisessä vetovoimakilpailussa. (Laamanen & Kultanen 2019, 11.) Käsitteinä elinvoima ja kovat vetovoimatekijät tuntuvat menevän eri lähteissä hieman limittäin ja sekaisin (vrt. Aro 2021, 17:00–17:38). Pehmeitä vetovoimatekijöitä taas ovat muun muassa paikalliskulttuuri, tapahtumat ja elämykset, elämänlaatu sekä innovatiivisuus (Laamanen & Kultanen 2019, 11).

Tekniikan tohtori Seppo Rainiston (2003, 224–225, 26) väitöskirjan mukaan juuri pehmeistä vetovoimatekijöistä on tulossa alueiden välisessä kilpailussa yhä tärkeämpiä, sillä niitä on hankalampi jäljitellä ja ne voivat olla alueellisesti hyvinkin uniikkeja. Myös maaseudun kehittämisen näkökulmasta tuntuu olennaiselta panostaa pehmeisiin vetovoimatekijöihin. Suuret kaupungit vievät väistämättä voiton kilpailussa kovista vetovoimatekijöistä, mutta omaperäisempien ja paikalliseen kulttuuriin kytköksissä olevien pehmeiden vetovoimatekijöiden suhteen tilanne voi olla toinen.

Vetovoima voidaan toisaalta jakaa myös neljään eri osatekijään: muuttovetovoimaan, sijaintivetovoimaan, paikkavetovoimaan ja tunne- tai mainevetovoimaan (Aro 2021, 19:55–21). Peilattaessa kyseistä jaottelua koviin ja pehmeisiin vetovoimatekijöihin, kaksi ensin mainittua kuuluisivat selkeämmin koviin vetovoimatekijöihin, kun taas kaksi viimeisintä pehmeisiin vetovoimatekijöihin (vrt. Laamanen & Kultanen 2019, 11). Timo Aron (2021, 21–21:50) mukaan maaseutualueiden näkökulmasta erityisen suuri rooli on paikkavetovoimalla sekä tunne- ja mainevetovoimalla. Pehmeiden vetovoimatekijöiden ominaisuuksia mukaillen, myös paikkavetovoiman määrittämään syntyvän muun muassa tapahtumista, elämyksistä, taiteesta ja kulttuurista, luonnosta sekä ilmapiiristä. Tunne- tai mainevetovoimaa taas luovat paikkaan liitetyt mielikuvat ja imago, jotka voivat Aron mukaan vaikuttaa erityisesti potentiaalisten paluumuuttajien

päätöksiin. Suomalaiset muuttavat muihin maihin verrattuna poikkeuksellisen usein lapsuudesta tai nuoruudesta tuttuun asuinympäristöön (Mt., 19:55–21:50.), joten maaseudulla kasvanneiden lasten ja paikkakunnalla opiskelevien nuorten kokemuksilla ja paikkaan liitetyillä mielikuvilla on suuri merkitys.

Pitovoiman erityisyyden Aro perustaa sille näkemykselle, että juuri omaan alueeseensa tyytyväiset asukkaat ja toimijat ovat tehokkain tapa viestiä alueesta positiivisia asioita myös ulkopuolisille. Lisäksi muuttaminen paikkakunnalta toiselle on huomattavasti harvinaisempaa kuin muutto kunnan sisällä tai paikallaan pysyminen. Pitovoiman ytimessä on se, kuinka tyytyväisiä alueen asukkaat ovat oman alueen palveluihin ja elinympäristöön: kuinka sujuvan ja turvallisen elämän ja arjen alue mahdollistaa. (Aro 2021, 17:40–18:30.) Pitovoiman kannalta merkittävä tekijä on myös kokemus yhteisöllisyydestä. Yhteisöllisyys ja osallisuus paitsi lisäävät hyvinvointia myös lisäävät alueen pito- ja vetovoimaa. (Työ- ja elinkeinoministeriä 2020, 28.) Aron mukaan maaseudun pitovoimaa tulisikin lisätä juuri yhteisöllisyyttä ja asukkaiden osallisuutta tukemalla. (Mt., 25:10–27:00.)

Koska pitovoima on vahvasti sidoksissa asukkaiden omaan osallisuuden kokemukseen, on olennaista, että myös kehittäminen tapahtuu yhteisölähtöisesti. Kun asukkaille tarjotaan mahdollisuus osallistua kehittämispäätöksiin, vahvistetaan kokemusta siitä, että aktiivisuudella ja yhdessä tekemällä voi konkreettisesti vaikuttaa oman kotiseudun asioihin. Myös nuorille tulee tarjota osallisuuden kokemuksia, vaikka valtaosa suuntaisikin koulutusmahdollisuuksien perässä muualle. Paluumuuton mahdollisuus ja omasta kotiseudusta viestiminen ikäryhmänsä muille edustajille tulee pitää mielessä. Seuraavassa luvussa avaan vielä tarkemmin yhteisöllisyyden ja osallisuuden merkityksiä maaseudun aluekehittämisessä.

3.3 Yhteisöllisyys aluekehittämisessä

Yhteisöllisyydellä viitataan ihmisen kokemaan tunteeseen siitä, että hän on osa yhteisöä ja että hänellä on merkitystä yhteisönsä jäsenenä. Yhteisöllisyyden kokemus voi rakentua alueellisesti, mutta se voi olla myös paikasta riippumatonta. Liimana yhteisöllisyyden kokemuksessa toimii luottamus. Yhteisöllisyyteen liittyy olennaisesti jaettu kokemus siitä, että yhteisöön kuulumisen edistää ryhmän jäsenen tarpeiden toteutumista. (Vihinen 2021, 2:20–3:30.)

Kansalaisten mielikuvia maaseudusta kartoittavan Maaseutubarometrin (Maaseutupolitiikan neuvosto 2020) mukaan yhteisöllisyyden koetaan liittyvän vahvasti maaseudulla asumiseen.

Kaupunkiasumiseen se taas liitetään ruotsinkielisiä alueita lukuun ottamatta varsin heikosti. (Mt.) Yhteisöllisyys ei ole mikään staattinen tila, vaan sen voi pikemminkin nähdä muodostuvan prosessina ja sen kehittymistä mahdollistavien rakenteiden avulla. Tutkimusprofessori Hilikka Vihinen peräänkuuluttaa yhteisöllisyyttä toimivien maaseutuyhteisöjen – ja laajemmin koko yhteiskunnan – perustana. Vihinen esittää, että yhteisöllisyyden toteutuminen vaatii sekä lähidemokratian, eli esimerkiksi kylätoiminnan ja aluelautakuntien, vahvistamista että yhteisöjen kykyä toimia yhdessä neuvotellen. (Vihinen 2021, 8:30–14:30.)

Pääministeri Sanna Marinin hallituskaudella toteutetussa Aluekehittämispäätöksessä vuosille 2020–2023 (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020, 28–29) korostetaan yhteisöllisyyden ja osallisuuden sekä lisäävän hyvinvointia että luovan alueille pito- ja vetovoimaa. Aluekehittämispäätös korostaa kaikkien asianosaisten mahdollisuutta osallistua oman alueensa kehittämistyöhön. (Mt., 28–29.) Myös maaseutupolitiikkaa on rakennettu – suurilta osin puutteellisten resurssien vuoksi – maaseudun yhteisöllisyyden pohjalle. Paikallislähtöinen yhteisöllinen kehittäminen onkin yksi keskeisimmistä maaseudun kehittämisen välineistä – sekä kansallisella- että EU:n tasolla (Vihinen 2021, 20:45–23:40). Paikalliseen kehittämiseen perustuu myös Leader-toiminta, jonka ytimessä on ajatus siitä, että paikalliset tietävät, kuinka heidän aluettaan tulisi kehittää.

Myös viiden viime vuoden aikana palkittujen Suomen Vuoden Kyläiden menestystekijät linkittyvät varsin usein yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen. Palkitsemiskriteerien yhteisiä nimittäjiä ovat olleet yhteisöllisyys, aktiivisten kyläläisten ylläpitämät kohtaamispaikat ja talkoohenki (Holopainen 2020; Suomen kylät 2021; Perkkiö 2022; Jokinen 2023). Kiitosta palkitut kylät ovat saaneet myös kehittämis- ja hanketoiminnan suunnitelmallisuudesta ja pitkäjänteisyydestä (Suomen kylät 2021) – tämäkin perustuu nimenomaan kyläläisten omaan aktiivisuuteen ja yhdessä tekemiseen. Lisäksi yksi, nimenomaan muualla asuvien mielikuviin maaseudulla asumisesta vaikuttava, palkitsemiskriteeri on ollut onnistunut kyläviestintä (Holopainen 2020; Suomen kylät 2021).

3.4 Kulttuuritoiminta ja tapahtumat aluekehittämisessä

Alueelliset erot kulttuurin kulutuksessa ovat olleet Suomessa EU-maiden suurimpia. Myös kulttuuritoimintaan osoitetut julkiset varat ovat keskittyneet voimakkaasti pääkaupunkiseudulle, ja erityisesti maakuntakeskuksia pienemmät alueet ovat jääneet paitsioon. (Kangas &

Kivistö 2011, 27–28.) Vuonna 2019 säädetty laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) pyrkii tukemaan ihmisten mahdollisuuksia tehdä ja kokea kulttuuria ja taidetta yhdenvertaisesti. Lain säätämisen myötä toteutetun kuntien kulttuuritoiminnan tilannetta ja kehittämistarpeita selvittäneen tutkimuksen (Ruusuvirta, Renko ja Luonila 2020, 2) mukaan kulttuurin ja taiteen yhdenvertaisen saatavuuden edistämisen arvioitiin toteutuvan hyvin valtaosassa kaupunkimaisia (74 %) ja taajaan asuttuja kuntia (67 %). Maaseutumaisissa kunnissa näin arvioi alle puolet (46 %) vastaajista. Tutkimus vahvisti näkemystä siitä, että kulttuuripalveluiden tarjonta on painottunut monilta osin kaupunkimaisiin kuntiin ja kuntien keskustoihin. (Mt., 2)

Maaseudulla kulttuuritoiminta on toisaalta ollut paljon myös kolmannen sektorin käsissä, ja epätasapainoa on paikattu muun muassa maaseuturahoituksella toteutettujen kulttuurihankkeiden avulla (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 73–74). Niukkoja resursseja paikkaavat hankkeet ovat merkittävä kehittämisen mahdollisuus, mutta niiden kääntöpuolena on se, että ne eivät välttämättä johda pitkäkestoiseen tai pysyvään toimintaan. Tärkeää olisikin lisätä tietotaitoa ja luoda toimintamalleja, joiden avulla kulttuuritoimintaan ohjattuja resursseja saadaan kasvatettua. (Ruusuvirta ym. 2020, 73.) Hankkeita toteuttaessa taas on ensiarvoisen tärkeää huolehtia siitä, että hankkeen saavutukset saadaan juurtumaan alueelle. Jo ideointivaiheessa on tärkeää miettiä, kuinka voidaan luoda sellaista osaamista ja verkostoja, jotka jäävät elämään myös hankkeiden jälkeen.

Taiteen ja kulttuurin sisällyttäminen alueelliseen kehitystyöhön on osa Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategiaa vuodelle 2025 (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018). Myös Työ- ja elinkeinoministeriön Aluekehittämispäätöksessä vuosille 2020–2023 (2020, 29) nostetaan kulttuuripalveluiden kehittäminen ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten lisääminen merkittävään rooliin. Veto- ja elinvoimaisuuden lisäämiseen muutenkin kuin matkailuvetoisten kaupunkien kulttuurielämään panostamalla tunnutaan havahtuneen myös rahoituksen taholta, sillä vuonna 2023 on tuettu ennätyskellisen paljon nimenomaan harvaan asutun maaseudun kulttuuritoimintaa (Meriläinen 2023).

Kulttuuritoimintaan panostaminen onkin lukuisien muiden näkökulmien ohella kannattavaa myös aluekehittämisen näkökulmasta. Esimerkiksi Saksassa tehdyn tutkimuksen mukaan puoli miljoonaa edellisen kymmenen vuoden sisällä maalle muuttanutta asukasta oli nostanut kulttuuritarjonnan ja kiinnostavan kulttuuri-ilmapiirin viiden tärkeimmän valintakriteerin joukkoon uutta asuinpaikkaa valitessaan (Sitra 2018).

Kulttuuritoiminnan potentiaali aluekehittämisessä kietoutuu vahvasti elämystalouteen. Kiinnostus muun muassa kulttuurin, luovuuden ja paikallisuuden taloudelliseen potentiaaliin liittyy diskurssiin, joka korostaa elämyksiä ja elämyksellisyyttä. (Lähdesmäki 2016a, 83–84 & Lähdesmäki 2016b, 88–89.) Elämystaloudessa materia ei vaihda omistajaa, vaan kauppaa tehdään merkityksellisistä kokemuksista. Kestävän kehityksen näkökulmasta siirtymä materia haalimisesta aineettomaan kuluttamiseen voi olla varsin merkittävä. Elämystalouden voi nähdä perustuvan kulttuuriseen pääomaan, joka muuntuu myös sosiaaliseksi ja taloudelliseksi pääomaksi. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2023). Suomessa Tilastokeskus määrittelee elämystalouden ja -kulutuksen piiriin matkailuun, urheiluun ja kulttuuriin liittyviä toimintoja, vaikka elämyksellisyyss-terminä liitetään nykyään varsin vapaasti hyvin erilaisiin palveluihin ja toimialoihin. (Alapartanen 2017.)

Olellainen osa elämystaloutta ovat erilaiset tapahtumat (Kiipeli & Hoppu 2021). Tapahtumalla viitataan kertaluonteiseen tai toistuvaan, suunniteltuun ja tavoitteelliseen tilaisuuteen, joka on sidottu aikaan ja tilaan. Tapahtuma on suunnattu jollekin kohderyhmälle, jonka arkirutiineihin tilaisuus ei kuulu. (Tapahtumateollisuus 2023.) Tapahtumien merkitys on alettu ymmärtää ja tunnustaa vasta viime aikoina (Kiipeli ym. 2021). Tapahtuma-alan edunvalvontaa hoitava kattojärjestö Tapahtumateollisuus ry perustettiin koronapandemian puhkeamisen ja siitä aiheutuneen tapahtuma-alan kriisin myötä. Tapahtuma-alan merkityksellisyys ei perustu ainoastaan ihmisten henkilökohtaisiin kokemuksiin ja tuotettuihin elämyksiin, vaan se on myös erittäin merkittävä liiketoiminnan ala. Tapahtumateollisuus ry:n ja Turun kauppakorkeakoulun tekemän selvityksen mukaan tapahtumateollisuus on Suomessa yhteensä yli kahden miljardin arvoinen bisnes. Taloudelliset vaikutukset voivat olla välittömiä, välillisiä sekä kulutuskysynnän kautta heijastuvia, ja ne kytkeytyvät usealle eri toimialalle. (Kiipeli ym. 2021.)

Talouden lisäksi tapahtumat vaikuttavat tutkitusti sekä alueen ihmisten hyvinvointiin että alueen vetovoimaisuuteen. Esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalla järjestettyjen kulttuurifestivaalien aluetaloudellisia vaikutuksia kartoittavan tutkimuksen mukaan kulttuurifestivaalit rakentavat tehokkaasti alueen brändiä ja imagoa. (Rytönen 2020, 8–9, 13, 20.) Brändi- ja imagonäkökulmasta esimerkiksi Pori Jazzeineen, Kuhmo Kamarimusiikkineen ja Kaustinen Folk Music Festivaleineen ovat onnistuneet luomaan lukuisista muista kesän festivaaleista erottuvan ja sitä kautta myös paikkakunnan brändiä persoonalliseksi rakentavan tapahtuman.

Paikallisuudesta kumpuava idea tekee tapahtumista autenttisia ja sitä kautta myös vetovoimaisia. Tampereen yliopiston kunnallispolitiikan dosentti ja kunta- ja aluejohtamisen yliopistonlehtori Ari-Veikko Anttiroikon mukaan vapaaehtoisryhmien ja paikallisten asukkaiden järjestämien tapahtumien vahvuus on niiden kytkös paikallisuuteen. (Halme 2019.) Taloudellisilta vaikutuksiltaan mahdollisesti pienemmät, vapaaehtoistyöllä ja harrastuspohjalta järjestetyt tapahtumat tarjoavat myös merkittäviä kokemuksia itsensä toteuttamisen, kulttuurillisen arvon ja yhteisöllisyyden luomisen kautta. (Rytkönen 2020, 8–9, 13 & 20.) Järjestämiskertojen myötä lisääntyvä tunnettuus ja yhdessä tekeminen voi vahvistaa sekä seudun imagoa että yhteisöllisyyttä luovaa paikallista identiteettiä. (Halme 2019.)

3.5 Toimintaympäristönä Korpilahti

Korpilahti on Jyväskylän eteläisin aluekeskus, joka sijaitsee Keski-Suomessa, Muuramen ja Jämsän välissä. Korpilahden kirkonkylä sijoittuu Jyväskylän ja Jämsän puoliväliin ja alue tarjoaakin varsin potentiaalisen asuinpaikan kummassakin kaupungissa työssäkäyville ihmisille. Korpilahdella maisemaa hallitsee Päijänne, joka halkoo alueen ”Maa- ja Vespuoleen”.

Korpilahden Oravivuorella sijaitsee Unescon Maailmanperintökohteisiin kuuluvan Struven ketjun mittauspiste, jonka elämyksellistä kokemista on kehitetty viime vuosina Struve Experience -hankkeen voimin (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023). Oravivuoren ohella kohteita maisemia tarjoilevat myös Päijänteen ylittävä Kärkistensalmen silta sekä Vaarunvuorten alue, jonka lajistosta löytyy poikkeuksellisen paljon uhanalaisia ja harvinaisia kasveja ja eläimiä (Metsähallitus 2023). Monipuolinen ja korkeuseroiltaan vaihteleva luonto onkin vahva alueellinen vetovoimatekijä.

Korpilahden kirkonkylän keskeinen ja näkyvä paikka on satama, johon saapuvat myös lukuisat Päijänteeltä paikkakunnalle suuntaavat matkailijat. Satama on veneilijöiden keskuudessa arvostettu ja se on valittu vuoden vierasvenesatamaksi vuosina 2006 ja 2019 (Jyväskylän kaupunki 2023b). Satamassa järjestetään erityisesti kesäaikaan jo vakiintuneita tapahtumia ja se on varsin kiinnostava alueen vetovoimaisuuden näkökulmasta. Satamassa sijaitsevan kahvila-ravintola Satamakapteenin terassi avautuu Päijänteelle, ja omaleimaisuutta luovat entisen sahan rakennuksissa toimivat Höyry-galleria ja Korpilahden teatteri. Vesiteitse poikkeamisen lisäksi satama on hyvin saavutettavissa kirkonkylän ohitse kulkevalta Ysitieltä käsin.

Vuodesta 2009 Jyväskylään kuuluneella entisen Korpilahden kunnan alueella asui vuoden 2022 lopulla reilu 4600 asukasta (Tilastokeskus 2022b). Korpilahden keskusta-alueella näistä asui selkeä valtaosa eli noin 3500. Asukasmäärä on laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana noin sadalla hengellä (Tilastokeskus 2020). Pienen laskusuhdanteen ennustetaan olevan myös tulevaisuuden suunta: Tilastokeskuksen väestötilastopalvelu arvioi, että vuonna 2035 Korpilahden suuralueella olisi 4400 asukasta. Samaan aikaan kuitenkin koko Jyväskylän väkiluvun ennustetaan nousevan vajaasta 148 000:sta 156 000:een. (Tilastokeskus 2022b.)

Kun ottaa huomioon Jyväskylän kaupunkialuetta alhaisemman hintatason, hyvin nopean kulkuyhteyden Jyväskylän suuntaan sekä luonnon ja vesistön tarjoamat mahdollisuudet, on helppo todeta, että alueen kasvuunkin olisi potentiaalia (Lahti 2023). Korpilahden alue kuuluu maaseutu-kaupunkiluokituksen mukaan kaupungin läheiseen maaseutuun (JyväRiihi 2023b, 3), joka kiinnostaa tutkitusti (Vironen 2023) varsin suurta osaa nuorista.

Korpilahden suurin vuosittainen tapahtuma on vuodesta 1987 saakka järjestetty Päijänteen Palvipäivät, joka kerää Korpilahden satamaan niin paikkakuntalaisia, kesäasukkaita kuin matkailijoita (Korpilahden yrittäjät 2022). Tarkasti tilastoitua kävijämäärää kaikille avoimesta tapahtumasta ei ole saatavilla, mutta ainakin parissa lähteessä kävijämääräksi arvioidaan 10 000 henkilöä (Putkilahden kylälehti 2009 & Yle 2010). Korpilahden yrittäjien aikoinaan ensimmäisiä Palvipäiviä varten rakentamassa savusaunassa palvattavan lihan ympärille rakennettu tapahtuma on suunnattu koko perheelle (Päijänteen palvipäivät 2017). Ainakin joinain vuosina tapahtuma on tarjonnut myös paikallishistoriaa, -kulttuuria ja taidetta (Lahti 2023).

Toinen toistuva kesätapahtuma on niin ikään satamassa järjestettävä Satama-Blues, jonka toteutuksesta vastaa Korpilahden Musiikkiyhdistys ry. Vuodesta 2003 järjestetyn Satama-Bluesin tapahtumapaikkana toimii kahvila-ravintola Satamakapteeni, ja mukana järjestämisessä on myös sponsoreita. (Korpilahden Musiikkiyhdistys ry 2023.) Muita kulttuuritapahtumia ovat Satamakapteenissa järjestettävät keikkaillat, Korpilahden teatterin kesänäytökset sekä Höyry-Gallerian kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt. Toisinaan myös seurat ja yhdistykset järjestävät pieniä tapahtumia. Vuonna 2023 kirkonkylällä on järjestetty MLL:n paikallisyhdistyksen Vappurieha satamassa sekä Jyväskylän kaupungin kulttuuripalveluiden ja OSIRIS-teatterin järjestämät Kesäjuhlat Vanhan Korpilahden kotiseutuyhdistyksen ylläpitämällä Vanhalla Myllyllä. Vanhaa Myllyä ympäröivästä Myllylaakson alueesta onkin muodostunut sataman ohella vaki-

tuinen paikka kirkonkylällä järjestettävillä tapahtumilla. Myllyä on myös kunnostettu hankerahoituksen ja talkootyön tuella. (Lahti 2023; Lamminaho 2019). Erityisesti talviaika on tapahtumien suhteen todella hiljainen.

Kesällä 2023 paikallisten aktiivisuus kulttuuritoiminnassa on näkynyt tapahtumien lisäksi muun muassa Kukka sinulle -yhteisötaideprojektin ja Korpilahden satamaan pystytetyn selfiekehysten toteutuksessa. Kukka sinulle -projektin yhteisöllisesti maalatut puistonpenkit toteutettiin Korpilahden kulttuuriluotsien aloitteesta ja yhteistyöhön lähti mukaan useita tahoja. Kulttuuriluotsit ovat Jyväskylän kaupungin kouluttamia vertaisohjaajia, joita voi pyytää seuraksi kulttuurikohteisiin eri puolille Jyväskylää (Jyväskylän kaupunki 2023c). Jyväskylän Kaupungin lahjoittamat vanhat, kunnostetut puistonpenkit kuljetettiin satamaan maalattavaksi ja tempaukseen osallistuivat edellä mainittujen lisäksi Korpilahden satamassa sijaitsevan Höyry-Gallerian omistaja metalliseppä Ulla Huttunen, Korpilahden toimintakeskus ja useita paikallisia yhdistyksiä. Niin ikään Päijänteelle avautuvaa maisemaa kehystävä Korpilahti-selfiekehys toteutettiin paikallisen yhteistyön ja yhdistysten voimin.

Korpilahden kulttuuri- ja tapahtumatoiminta vaikuttaa siis perustuvan monen muun maaseutualueen tavoin yhteisölliseen ja alueen asukkaiden aloitteesta toteutettavaan kehittämiseen (vrt. Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 73; Vihinen 2021, 20:45–23:40). Myös kotiseutuneuvos Markku Lahden (2023) mukaan Korpilahden kulttuuri- ja tapahtumatoiminta on nykytilanteessa paljolti paikallisten ihmisten varassa. Jyväskylän kaupungin suunnalta on saatavissa tietämystä, apua ja ”leveämpiä hartioita”, mutta käytännössä aloitteiden on usein lähdettävä paikalliselta tasolta. (Mt.)

Ennen vuonna 2009 toteutettua kuntaliitosta Korpilahdella oli oma kulttuurisihteeri ja kulttuurilautakunta. Tuolloin päätöksenteko ja esimerkiksi tapahtumien järjestäminen oli ketterämpää. Nykytilanteessa haasteeksi on noussut muun muassa paikallistuntemuksen puute: Jyväskylän kaupungin suunnalla ei tunneta paikallista tasoa ja paikallisia tekijöitä. Toiminta onkin hidastunut ja siihen on tullut lisää byrokratiaa. Toki kuntaliitoksesta on ollut myös hyötyä ja esimerkiksi ennen liitosta vallinnut ”kaoottinen taloustilanne” saatiin sen myötä elpymään. Kaupunkiin liittymisen jälkeen Korpilahdelle on saatu muun muassa paremmat nuorisotilat, uusi koulu ja päiväkotiki sekä viimeisimpänä skeittiramppi ja pumptrack. (Mt.)

Tulevaisuudessa Korpilahden kehittämisen kannalta ratkaisevaa olisi muutaman vuoden viereillä olleen Tähtiniemen master plan -suunnitelman toimeenpano (Lahti 2023). Master planin,

eli yleissuunnitelman tavoitteena on kehittää Korpilahden sataman vastarannalla sijaitsevasta Tähtiniemestä yksi ”Jyvässeudun ja Keski-Suomen vetovoimaisista palvelukeskittymistä”. Suunnittelussa on otettu huomioon niin oppimisen, matkailun, vapaa-ajan kuin asumisenkin tarjoamat mahdollisuudet. Hankkeen on pannut alulle Korpilahdella sijaitseva Alkio-opisto, ja hankkeelle on myönnetty tukea Keski-Suomen liiton kehittämisrahastosta. (Korpilahti-lehti 2021.)

Sekä Korpilahden veto- että pitovoiman kannalta kiinnostavia ovatkin alueella sijaitsevat Alkio-opisto ja Humanistisen ammattikorkeakoulu. Oppilaitosten kanssa on tehty ainakin jonkin verran tapahtumayhteistyötä ennen koronapandemiaa, mutta viime vuodet ovat olleet hyvin hiljaisia. Matkailunäkökulmasta Humanistinen ammattikorkeakoulu on ollut Korpilahden alueella mukana toteuttamassa Maailmanperinnöstä voimaa paikallisiin palveluihin- sekä Struve Experience -hankkeita (Humanistinen ammattikorkeakoulu, Leader Jyväsräihi ry ja Leader Vesuri-ryhmä ry 2021; Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023). Alkio-opistolla opiskelee vuosittain yli 200 eri kansanopistolintojen opiskelijaa. Kiinnostavia linjoja erityisesti tapahtuma- ja kulttuuritoiminnan näkökulmasta ovat luovan ilmaisutaidon ja hip hop -elementit -opintolinjojen opiskelijat. (Alkio-opisto 2023.) Luonnollisesti myös Humakin kulttuurituottaja- ja yhteisöpedagogiopiskelijoiden osaamisen valjastaminen olisi erittäin kannattavaa. Kova vetovoimatekijä, eli opiskelupaikka, voi houkuttaa paikkakunnalle väliaikaisesti, mutta voisiko vastaus paikkakunnalle jäämisestä löytyä pehmeistä vetovoimatekijöistä, kuten tapahtumista, luonnosta ja ilmapiiristä (vrt. Laamanen & Kultanen 2019, 11)? Lisäisikö toisaalta opiskelijoiden vahvempi osallistaminen alueen kehittämiseen myös yhteisöllisyyden kokemuksta ja sitä kautta alueen pitovoimaa (vrt. Aro 2021, 21–21:50)?

Kotiseutuneuvos Lahden (2023) kokemuksen mukaan paikallisella kulttuurilla ja tapahtumilla on sekä nykyisille että potentiaalisille asukkaille valtava merkitys. Korpilahden kulttuurihistoriaa esitelleet kansalaisopiston kanssa yhteistyössä järjestetyt luennot ovat olleet suosittuja niin nykyisten asukkaiden kuin sukujuuriltaan korpilahtelaisten keskuudessa. Myös alueelle muuttaneet nuoret ovat tahtoneet kuulla lisää alueen historiasta ja kulttuuriperinnöstä. Lahden mukaan myös kotiseutuyhdistyksen ylläpitämällä Vanhan Myllyn alueella järjestämissä tapahtumissa on ollut ”penkit täynnä”. Kotiseutuhistoriaan liittyvien tapahtumien vetovoima piilee kenties yliopistonlehtori Ari-Veikko Anttiroikonkin peräänkuuluttamassa kytköksessä aitoon paikallisuuteen (Halme 2019). Lahden mukaan yksi Korpilahden vahvuuksista onkin sen vai-

heikas kulttuurihistoria, johon kuuluu nimekkäitä taiteilijoita Alvar Cawénista Martti Korpilahden ja Lauri Haarlaan. Korpilahdella on järjestetty myös Helmer Selinin vetämiä maineikkaita kuvataideleirejä ja taiteilijat Edelfeltistä Gallen-Kallelaan ovat hakeneet alueelta inspiraatiota. (Lahti 2023.)

Vaikka tapahtumien järjestämiseen ei ole aina helppo saada tekijöitä, on järjestäminen ollut Lahden mukaan palkitsevaa ja palaute hyvää. Lahden kokemus on, että tapahtumia pitäisi järjestää useammin ja suunnitella myös uusia toiminnan muotoja. Aktiivisten toimijoiden vähenyessä olisi tärkeää yhdistää voimia ja löytää joku, joka vetää toimintaa. Paikallisten aktiivisuus on ollut kirkonkylällä moniin pienempiin kyliin verrattuna vähäisempää, ja myös kirkonkylän asukasyhdistys jouduttiin lakkauttamaan aktiivisten toimijoiden vähyden vuoksi. Korpilahden vahvoihin kyliin liittyykin varjopuoli: voimavarat ovat jakautuneet eri kylille. (Mt.) Yhä laajemmin alueen asukkaita osallistava paikallisuuteen kytkeytyvien tapahtumien järjestäminen voisikin toimia sekä toivottuna yhteistyön ja yhteisöllisyyden lisääjänä että paikallisen identiteetin ja seudun imagon – ja sitä kautta veto- ja pitovoiman – vahvistajana (vrt. Halme 2019).

4 LÄHESTYMISTAPA JA MENETELMÄT

Tutkimuksellisen kehittämistyöni lähestymistapa on tapaustutkimus, jonka tavoitteena on tuottaa tutkittavasta kohteesta ”syvällistä ja yksityiskohtaista tietoa”. Tapaustutkimus sopii lähestymistavaksi erityisesti silloin, kun tavoitteena on tuottaa kehittämisehdotuksia ja -ideoita. Tapaustutkimukselle tyypillisesti opinnäytetyölläni on yksi kohde eli Korpilahti. (Ojasalo, Moilanen & Ritakoski 2015, 53–54.) Tutkimusmenetelmiksi valikoituivat tutkimuskyselyt, työpaja sekä yhteisöllisen viljelyn ja taidepajan toiminnallinen kokeilu. Seuraavissa alaluvuissa kuvaan tarkemmin kunkin menetelmän soveltamista.

4.1 Kyselyt

Kehittämistyöni tavoitteena on selvittää, miten Korpilahden kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa voisi kehittää vastaamaan paremmin sekä nykyisten että potentiaalisten asukkaiden tarpeita. Siitä syystä oli itsestään selvää, että myös kehittämistyön tulisi sisältää korpilahtelaisten asukkaiden näkemyksiä kartoittavia menetelmiä. Luontevaksi menetelmäksi valikoitui kysely (Liitteet: Kysely 1), jonka avulla voi kerätä tietoa suurelta ihmisjoukolta verrattain nopeasti ja tehokkaasti (Ojasalo ym. 2015, 121).

Kyselytutkimuksen luomisessa ensimmäinen askel on määritellä kyselyn tavoitteet ja mitattavat havaintoyksiköt (Mt., 122). Koska tutkimuksen tavoitteena oli selvittää sekä nykyisten että potentiaalisten asukkaiden näkemyksiä, valitsin havaintoyksiköiksi eri ikäiset nykyiset ja entiset korpilahtelaiset sekä kesäasukkaat. Lisäksi tahdoin selvittää tapahtumajärjestäjien kokemuksia, jotta erityisesti tapahtumien järjestämiseen liittyviin haasteisiin voitaisiin esittää ratkaisuehdotuksia ja jotta tapahtumien järjestäminen olisi jatkossa sujuvampaa.

Kyselytutkimuksessa olennaista on kysyä kaikki kehittämistyön tavoitteiden kannalta merkittävät kysymykset – ja pidättäytyä ylimääräisten kysymysten esittämisestä vain varmuuden vuoksi (Mt. 130). Ensimmäisen, pääasiassa paikallisille asukkaille suunnatun kyselyn teemoiksi valikoituivat kehittämistyön tavoitteiden pohjalta tapahtuma- ja kulttuuritoiminta, yhteisöllisyys, satama- ja keskusta-alueen kehittäminen sekä Korpilahden parhaat puolet ja toisaalta heikkoudet ja kehittämiskohteet.

Tutkimuksessa kysyttiin aluksi vastaajan suhdetta Korpilahteen sekä hänen ikäänsä. Sen jälkeen selvitettiin kahden monivalintakysymyksen avulla millaista toimintaa vastaaja toivoisi li-

sää sekä millaisia tapahtumia hän toivoisi järjestettävän. Seuraavaksi kysyttiin vastaajan mielihpidettä Korpilahden kulttuuritarjonnan riittävydestä, yhteisöllisyydestä sekä satama-alueen viihtyisyydestä. Näihin kolmeen kysymykseen sai vastata asteikolla yhdestä (ei yhtään) viiteen (erittäin paljon). Jotta vastaukset eivät olisi liian vahvasti ennalta oletettuihin raameihin rajattuja, saivat vastaajat vastata myös muutamaa avoimeen kysymykseen. Avoimilla kysymyksillä tiedusteltiin vastaajan ajatuksia keinoista lisätä alueen yhteisöllisyyttä sekä kehittää sataman ja keskustan viihtyisyyttä. Myös Korpilahden parhaita puolia ja toisaalta heikkouksia ja kehittämiskohteita selvitettiin avoimilla kysymyksillä. Kyselyn lopuksi vastaaja sai vielä esittää muita ajatuksia ja toiveita alueen kehittämiseksi – tällä pyrin varmistamaan, että mahdollisimman moni kyselyssä aiemmin kartoittamatonkin ajatus ja idea tulisi kuulluksi.

Kehittämistyön ensimmäinen kysely toteutettiin sekä lomakkeiden että sähköisen kyselyn avulla. Kyselyn lomakeversio oli jaossa Korpilahden satamassa järjestetyssä vapputapahtumassa. Mannerheimin lastensuojeluliiton Korpilahden paikallisyhdistyksen järjestämään tapahtumaan osallistui lähinnä lapsiperheitä ja vastauksia kertyi 19 kappaletta, joten oli selvää, että kysely tulisi toteuttaa laajemmassa mittakaavassa. Tapahtuman jälkeen toimitin lomakkeita satamassa sijaitsevaan ravintola Satamakapteeniin, jossa lomakkeet olivat täytettävissä kesän ajan. Satamakapteenin lomakkeisiin vastasi 24 ravintolan asiakasta. Jaoin kyselyn myös ”Korpilahdella asuvien ja asioivien yhteiseksi keskustelufoorumiksi” kuvatussa Facebook-ryhmässä, jossa on yli 4800 jäsentä. Elokuussa avoinna olleeseen kyselyyn tuli Facebook-ryhmän kautta 33 vastausta. Yhteensä vastauksia kertyi siis 66 kappaletta, joista 57 ilmoitti asuvansa entisen Korpilahden kunnan alueella. Kolme vastaajaa ei ilmoittanut asuinpaikkaansa, ja loput vastaajista olivat kesäasukkaita, entisiä korpilahtelaisia sekä paikkakunnalla vierailevia henkilöitä. Avaan kyselyjen tuloksia luvussa 5.1 Tapahtumia ja kohtaamispaikkoja – asukaskyselyn analysointi.

Toinen kysely oli suunnattu rajatusti paikallisille tapahtumajärjestäjille (Liitteet: Kysely 2). Pohdin menetelmävaihtoehtoina myös haastattelua tai aivoriittä, mutta koska tahdoin tavoittaa mahdollisimman monta tapahtumajärjestäjää ja varmistaa, että jokainen pystyisi vastaamaan mahdollisimman rehellisesti myös yhteistyön sujuvuutta koskeviin kysymyksiin, päädyin kyselyyn. Tapahtumajärjestäjiltä kartoitin erityisesti kokemuksia ja toiveita tapahtumien järjestämiseksi tehtävään yhteistyöhön liittyen. Kysymyksissä tiedusteltiin, onko yhteistyötä tehty paikallisesti tai Jyväskylän kaupungin kanssa, kuinka sujuvaa yhteistyö on ollut asteikolla yhdestä

(ei yhtään) viiteen (erittäin sujuvaa), millaista yhteistyötä on tehty ja millaista yhteistyötä vastaaja toivoisi tehtävän jatkossa. Lisäksi kysyttiin, toivoiko vastaaja tapahtumien järjestämisessä tehtävän lisää yhteistyötä paikallisesti tai toisaalta Jyväskylän kaupungin kanssa. Yhteistyön lisäksi kysymykset käsittelivät markkinoinnin sujuvuutta, osallistujamääriä, budjettia sekä tapahtumista saatua palautetta. Tulevaa ajatellen tiedusteltiin, kuinka hyvin Korpilahden olemassa olevat puitteet palvelevat tapahtumien järjestämistä asteikolla yhdestä (erittäin huonosti) viiteen (erittäin hyvin) sekä mitä tulisi kehittää, että tapahtumien järjestäminen olisi jatkossa sujuvampaa ja/tai kannattavampaa. Kyselyn lopussa oli vielä avoin vastauslaatikko muille Korpilahden tapahtumatoimintaan liittyville kehittämistoiveille ja -ideoille.

Lähetin sähköisesti toteutetun kyselyn kahdeksalle tapahtumia viime vuosina järjestäneelle taholle, ja sain muistutuskierroksen huolimatta valitettavasti vain neljä vastausta. Sähköisten kyselyiden edullisuuden, nopeuden ja helppouden varjopuolena onkin se, että vastaajat saattavat saada erilaisia kyselypyyntöjä niin paljon, ettei intoa vastaamiseen tahdo riittää. Toisaalta kyselyt saattavat päätyä tehokkaiden roskapostisuodattimien vuoksi suoraan roskakoriin. (Ojasalo ym. 2020, 129.) Analysoin tapahtumajärjestäjille toteutetun kyselyn tuloksia luvussa 5.2 Voimaa paikallisesta yhteistyöstä – tapahtumajärjestäjien tahtotila.

Sekä avoimia- että monivalintakysymyksiä sisältävät kyselyt tuottivat niin määrällistä kuin laadullista dataa. Laadullisen datan analyysiin sovelsin teemoittelua. Tarkastelin aineistoa kysymykohtaisesti ja jaoin aineistosta esille nousevat asiat teemoittain. (vrt. Ojasalo ym. 2015, 110–111.) Otsikoin esille nousevat teemat alustavasti ja siirsin kaiken kerätyn datan leikkaa ja liimaa -menetelmällä sopivan otsikon alle. Joitain huomioita jäi kysymykohtaisesti väistämättä otsikoinnin ulkopuolelle, mutta valtaosa vastauksista poimitusta aineistosta löysi paikkansa otsikoiden alta. Ensimmäisen teemoittelukierroksen jälkeen perehdyin vielä jokaiseen avoimeen kysymykseen liittyvää dataan ja määrittelemiini teemoihin. Yhdistelin joitain teemoja laajemmiksi kokonaisuuksiksi ja siirsin joitain aineistoja sopivampien teemojen alle. Sovelsin aineistoon myös ristiintaulukointia, kun yritin selvittää, eroavatko esimerkiksi eri ikäryhmien vastaukset toisistaan (Tietoarkisto 2023).

Kolmannen kyselyn (Liitteet: Kysely 3) räätälöin osaksi nuorille toteutettua työpajaa. Yhdeksäsluokkalaisille suunnatun kyselyn toteuttamista ja sisältöä avaan alaluvussa 4.2 Työpaja.

4.2 Työpaja

Tahdoin ehdottomasti saada kehittämistyössäni myös nuorten äänen kuuluviin. Oletukseni oli, että yleisesti jaossa olevat kyselyt eivät tavoittaisi nuoria, vaan heidät tulisi saada motivoitua mukaan muulla tavalla. Yhteistyö koulun kanssa tuntui luontevalta tavalta lähestyä nuoria paikkakuntalaisia, ja ehdotinkin Korpilahden yhtenäiskoulun rehtorille, että tulisin pitämään työpajaa yhdeksäs- ja/tai kahdeksasluokkalaisille oppilaille. Rehtori suostui pyyntöön, mutta aikataulujen sopiminen osoittautui lukuvuoden alkuun liittyvien kiireiden vuoksi haastavaksi. Lopulta saimme sovittua oppitunnin mittaisen työpajatapaamisen yhden 9. luokan kanssa.

Toiminnallisen ja pienryhmissä toteutettavan työpajaosion lisäksi koin tärkeäksi kerätä nuorilta tietoa myös itsenäisesti täytettävän kyselyn (Kysely 3) avulla, jotta myös hiljaisempien nuorten näkemykset nousisivat esiin. Räättälöin nuoria varten perinteisen ystäväni-kirjan muotoa mukailevan kyselylomakkeen, jossa kuitenkin käsiteltiin samoja teemoja kuin yleisesti jaossa olleessa kyselyssä (Kysely 1). Referenssinä käytin Maaseudun sivistysliiton Tää on mulle tärkeä -hankkeessa toteutettua Ystäväni-kirjaa, jonka tavoitteena on kerätä paikkakunnalta pois muuttavien nuorten aikuisten näkemyksiä kunnan päättäjien käyttöön (Harilahti-Juola, Himanen & Laitinen 2022). Sovelsin Ystäväni-kirjan sisältöä kehittämistyöni kannalta tarkoituksenmukaisempaan muotoon ja pyrin tekemään kyselystä sekä ulkoasultaan että kysymysmuotoilultaan nuoria puhuttelevan.

Lomakkeessa kysyttiin alkuun kotikylää tai asuinalueita sekä sitä, kokeeko vastaaja olevansa korpilahtelainen, jyväskyläläinen vai kuvailisiko hän itseään enemmän kotikylänsä tai asuinalueensa mukaan. Oletukseni oli, että luokalla on nuoria Korpilahden eri kyliltä, ja aikaisemmin pohjoisen Korpilahden viidellä kylällä työskennellessäni olin huomannut, että kylien asukkaat eivät välttämättä koe olevansa korpilahtelaisia vaan esimerkiksi tikkalalaisia tai jyväskyläläisiä. Myös Tää on mulle tärkeä -hankkeen kokemusten mukaan moni mukana olleista nuorista identifioitui vahvasti joko omaan kyläänsä tai vielä pienempään alueeseen: he kokivat olevansa kyläläisiä enemmän kuin kuntalaisia (Harilahti-Juola ym. 2022, 12). Oletukseni oli, että kuntaliitoksen aikoihin syntyneiden nuorten näkemys siitä, mihin alueeseen he kuuluvat, voisi poiketa merkittävästi esimerkiksi ennen Jyväskylään liittymistä Korpilahdella asuneiden aikuisten kokemuksista.

Muut lomakkeen kysymykset mukailivat laajemmassa jakelussa olleen kyselyn (Kysely 1) teemoja: Korpilahden hyviä puolia ja heikkouksia, kehittämiskohteita ja toivottua toimintaa sekä

mieluisimpia tapahtumatyyppejä. Kiinnitin erityistä huomiota sanavalintoihin ja esimerkiksi yhteisöllisyyttä kartoittavassa kysymyksessä päädyin käyttämään oletukseni mukaan helpommin ymmärrettävää yhteenkuuluvuus-termiä. Kyselyssä selvitettiin nuorten kotiseutukokemusten ja kehittämistoiveiden lisäksi myös sitä, kokevatko nuoret voivansa vaikuttaa paikallisiin asioihin sekä kiinnostaisiko heitä osallistua tapahtuman järjestämiseen. Kysyin lisäksi nuorten tulevaisuudensuunnitelmia ja ajatuksia tulevasta asuinpaikasta. Kyselyn analyysivaiheessa ristiintaulukoin nuorten antamia vastauksia suhteessa heidän ajatuksiinsa tulevasta asuinpaikasta. Pyrin selvittämään ristiintaulukoinnin avulla erityisesti sitä, näyttävätkö kokemukset yhteenkuuluvuuden tunteesta ja vaikuttamismahdollisuuksista olevan yhteydessä siihen, mihin nuori tahtoi opintojensa jälkeen asettua asumaan.

Kyselyn jälkeen oli vuorossa varsinainen työpajaosuus, jossa nuoret saivat suunnitella pienryhmissä ”unelmatapahtuman” Korpilahdelle. Ohjeistin heitä ideoimaan tapahtuman, johon he itse halusivat osallistua ja johon se kutsuisivat myös muita. Nuoret saivat suunnitella tapahtuman vapaasti kirjoittaen ja piirtäen, ja apukysymyksinä ohjeistin miettimään ainakin missä tapahtuma järjestettäisiin, kenelle se olisi suunnattu, mitä siellä tapahtuisi, kuka tai ketä siellä esiintyisi, millaista ruokaa olisi tarjolla ja miltä tapahtumassa näyttäisi. 4–6 hengen ryhmällä oli noin 25 minuuttia aikaa suunnitella mieleisensä tapahtuma ja lopuksi suunnitelmat esitettiin muille. Osa ryhmistä suhtautui tehtävään vakavammin, kun taas yksi ryhmä toteutti sen selkeästi enemmän vitsillä. Kuvaan kyselyn sekä työpajan tuloksia luvussa 5.3 Ajanviettopaikkoja, harrastuksia ja tapahtumia – nuorten näkemykset.

4.3 Yhteisöllisen viljelyn ja taidetoiminnan pilotointi

Yksi opinnäytetyön kehittämistoimista oli toiminnallinen kokeilu, jossa pilotoitiin yhteisöllistä viljelyä ja taidetoimintaa Korpilahden satamassa. Tausta-ajatuksena oli, että yhteisöllinen viljelytoiminta toisi täysin uudenlaista toimintaa sataman alueelle ja rakentaisi niin paikallisille kuin satamassa vieraileville matkailijoille mielikuvaa aktiivisesta kylätoiminnasta. Keväällä 2023 alkaneeseen yhteisöviljelyprojektiin osallistui Korpilahden päiväkodin ja toimintakeskuksen väkeä. Korpilahden päiväkeskus järjestää kehitysvammaisille ja sosiaalihuollollisille asiakkaille monipuolista ja mielekästä päivä- ja työtoimintaa. Sekä päiväkotinä toimintakeskus saivat Jyväskylän kaupungin tuella käyttöönsä viljelylaatikoita, joita he sitoutuivat hoitamaan kesän ajan. Paikallinen varhaiskasvattaja Kaisa Järvelä koordinoi viljelyä, jonka tavoitteena oli

paitsi tarjota merkityksellistä toimintaa ja oppimisen ja onnistumisen kokemuksia myös lisätä vuorovaikutusta ja kohtaamisia kahden, muuten varsin erillään olevan ihmisryhmän kesken.

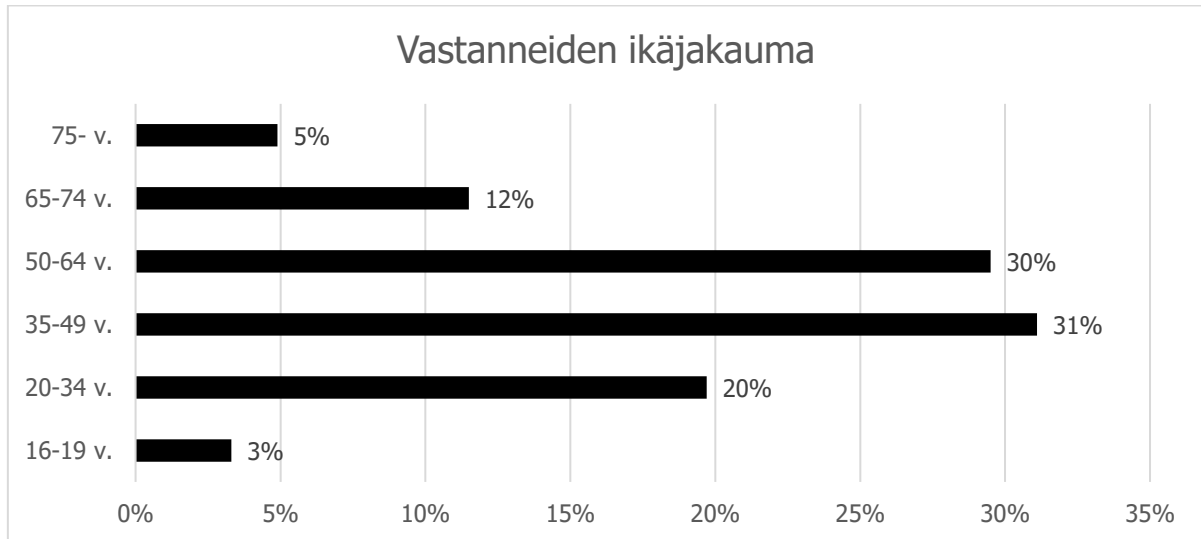
Viljelytoiminnan yhteisöllisyyttä, päiväkodin ja toimintakeskuksen väen osallisuutta ja kirkonkylän kulttuuritoimintaa lisätäksemme toteutimme Järvelän kanssa viljelmällä myös yhteisöllisen taidepajan. Erilaisia osallistavan taiteen kehittämishankkeita käsittelevässä teoksessa *Tavoittaako taide?: kokemuksia kunta- ja aluetaiteilija- sekä lähiöhankkeista* (Hautio 2016, 222–225) korostetaan monialaisuutta avaimena onnistuneisiin ja saavutettaviin taideprojekteihin. Esimerkiksi monialainen ja arkisiin ympäristöihin sijoittuva taidetoiminta voi madaltaa osallistumiskynnystä. Taidetoiminta suunniteltiin niin, että siihen olisi helppoa lähteä mukaan, eikä se olisi teknisesti liian haastavaa. Halusimme tarjota myös yhdessä tekemisen mahdollisuuksia, ja tavoitteenamme oli rohkaista toimintakeskuksen asiakkaita opastamaan lapsia esimerkiksi työkalujen käytössä. Taidepajaa varten kutsuimme paikalle yhden päiväkodin seitsemästä ryhmästä opettajineen ja avustajineen sekä toimintakeskuksen asiakkaat ja heidän ohjaajansa.

Taidepaja sisälsi neljä eri toimintaa, jotka suunniteltiin nivoutumaan yhteen viljelytoiminnan ja yleisemmin luontoteeman kanssa. Päiväkotilaisista ja toimintakeskuksen asukkaista yhdistetyissä pienryhmissä kierrettävillä pisteillä 1) luotiin kasvimaanvartijoita, eli maalattiin luonnonkiviin hahmoja, jotka asetettiin viljelylaatikoihin suojelemaan satoa, 2) nikkaroitiin linnunpelätin kierrätysmateriaaleista, 3) tehtiin aurinkomaalausta akvarellivärien ja luonnosta löytyvien materiaalien avulla sekä 4) maalattiin isolle kankaalle yhteinen teos suihkupullojen ja saippuakuplien avulla.

Ohjasimme Järvelän kanssa taidepajan yhdessä. Taidetoiminta kesti noin puolentoista tunnin ajan, ja lopuksi osallistujilta pyydettiin myös palautetta kohderyhmälle sopivalla tavalla. Pyysin osallistujia näyttämään peukaloillaan, oliko taidepajaan osallistuminen erittäin kivaa (peukalo ylös), ihan ok (peukalo sivulle) vai ei yhtään kivaa (peukalo alas). Iloksemme kaikki osallistujat nostivat peukalonsa pystyyn. Jälkikäteen kävimme Järvelän kanssa lyhyen arviointikeskustelun. Lisäksi haastattelin Järvelää viljelyprojektin loppuvaiheessa ja pyysin häntä kertomaan ajatuksiaan projektin sujuvuudesta, merkityksistä ja mahdollisesta jatkosta. Sekä Järvelän että omia kokemuksiani projektin toteutuksesta avaan luvussa 5.4 Puitteet kohtaamisille ja aktiivisuutta satamaan – kokemuksia yhteisöllisestä viljelystä ja taidetoiminnasta.

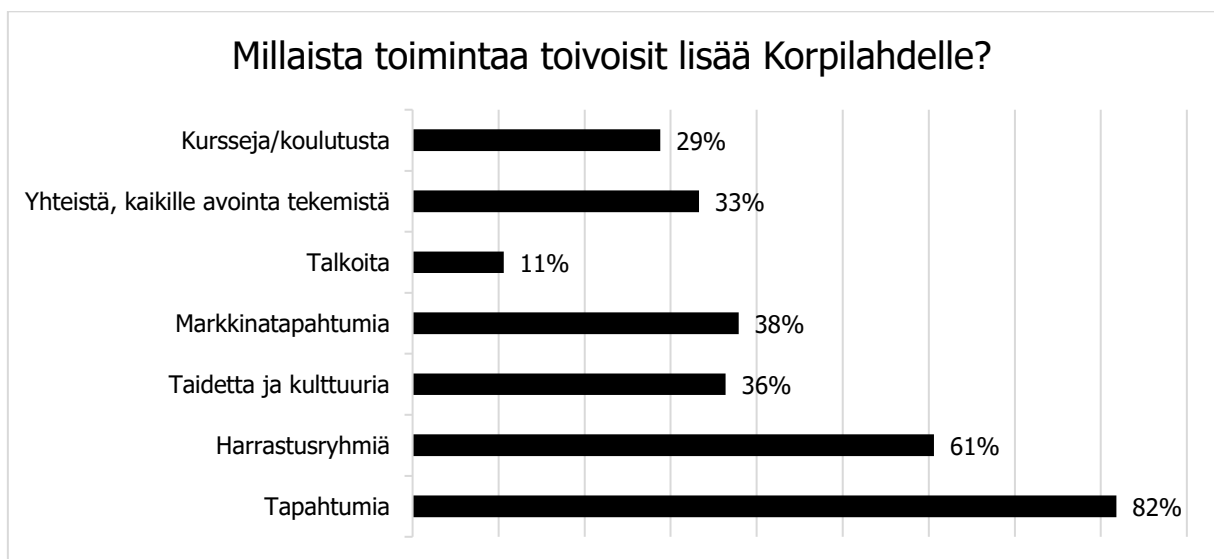
5 TULOKSET

5.1 Tapahtumia ja kohtaamispaikkoja – asukaskyselyn analysointi

Kuvio 1: Kyselytutkimukseen vastanneiden ikäjakauma.

Kyselyyn vastanneista 66 henkilöstä reilusti yli puolet oli työikäisiä. Lapsiperheille suunnatussa tapahtumassa, paikallisessa kahvila-ravintolassa ja Facebookissa jaossa olleeseen kyselyyn vastasivat erityisen ahkerasti 35–64-vuotiaat. (Kuvio 1.) Nuorten vastaajien osuus jäi kyselyssä odotetusti pieneksi, joten erikseen nuorille toteutetulla työpajalla oli informaation keräämisessä merkittävä rooli.

Kuvio 2: Vastaukset kysymykseen, millaista toimintaa toivoisit lisää Korpilahdelle.

Vastauksista hahmottuu yksiselitteisesti se, että vastaajien mielestä paikkakunnan tapahtumajarrastustarjonta on liian suppea. Selkeä enemmistö, 82 % kyselyyn vastanneista, toivoi paikkakunnalle lisää tapahtumia ja reilusti yli puolet vastaajista, 61 %, harrastuksia. Verrattain toivottuja olivat lähes kaikki toimintavaihtoehdot – ainoastaan talkoita toivottiin muihin verrattuna selkeästi vähemmän. (Kuvio 2.) Huomionarvoista tutkimustulosten tulkinassa on se, missä tilanteessa ja keneltä vastaukset on saatu. Osa vastaajista täytti kyselyn vapputapahtumassa, joten voi olettaa, että kyseinen kohderyhmä myös arvostaa tapahtumien järjestämistä. Vapputapahtuman vastaajat olivat kuitenkin vain kolmasosa koko kyselyyn vastanneista, joten tapahtumien järjestämistä vaikutetaan toivovan myös laajemmin. Tutkimuksen hypoteesi tapahtumatoiminnan merkittävydestä sai siis vastauksista vahvistusta.

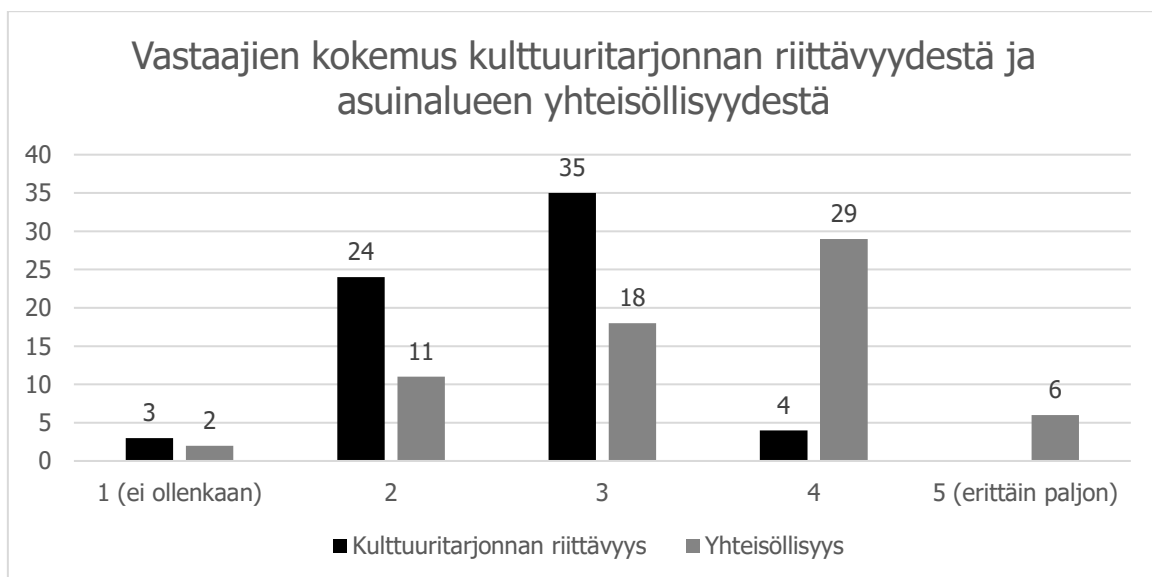

Kuvio 3: Vastaukset kysymykseen, millaisia tapahtumia toivoisit järjestettävän.

Selkeä enemmistö, yli kolme neljäsosaa vastaajista, kertoi toivovansa paikkakunnalle lisää musiikkitapahtumia (Kuvio 3) – niitä toivottiin myös hyvin tasaisesti eri ikäryhmissä. Musiikin kuuntelu Suomessa 2023 -tutkimuksen (Tervonen 2023, 4, 54) mukaan livemusiikin kuuntelu on entistä sosiaalisempaa ja yli puolet tutkimukseen vastanneista uskoo, että tulevaisuudessa ihmisten tapaaminen sekä ympäristö ja näyttävyys ovat livetapahtumissa yhtä tärkeässä roolissa kuin musiikki. Tutkimukseen vastanneista 64 % uskoi myös, että maailman teknologisoituessa livemusiikista tulee ihmisille entistäkin tärkeämpää (Mt., 55).

Huomionarvoista toteuttamassani kyselyssä on se, että musiikkitapahtumia toivoi 76 % vastaajista (Kuvio 3), vaikka vain 36 % vastasi toivovansa paikkakunnalle lisää kulttuuria ja taidetta (Kuvio 2). Vastauksen ristiriitaisuus havainnollistaa hyvin kyselytutkimusten moninaiisiin tulkintamahdollisuuksiin liittyvän haasteellisuuden ja sen, kuinka yksiselitteisiä käytettyjen käsitteiden tulisi olla. Ilmeisesti moni vastaaja mielsi kulttuurin ja taiteen tarkoittavan jotain muuta kuin esimerkiksi musiikkiesityksiä ja keikkoja. Käsitteiden määrittely on haastavaa, kun kyseessä on niinkin valtava kokonaisuus kuin kulttuuri ja taide. Vastaajien tulkinta jää mysteeriksi, mutta kenties ainakin osa heistä on tulkinnut kulttuurilla ja taiteella tarkoitettavan esimerkiksi kuvataiteita ja niin sanottua korkeakulttuuria, ei niinkään arkipäiväistä kulttuuriympäristöä tai kyläravintolassa soitettua keikkaa.

Seuraavaksi toivotuimpia olivat lapsiperheille suunnatut (49 %) ja ikäryhmiä yhdistävät (47 %) tapahtumat. Yli kolmasosa vastaajista toivoi myös urheilu ja liikuntatapahtumia (38 %). Teatteria ja nuorille suunnattuja tapahtumia toivoi yhtä moni, eli 36 % vastaajista. (Kuvio 3.) Korpilahden satamassa sijaitseva teatteri on toiminnassa kesäaikaan ja ohjelmistoon on viime vuosina kuulunut varsin korkeatasoisia, sekä koko perheelle että aikuisille suunnattuja, näytelmiä. Elokuvia kaipasi 29 % vastaajista. Tällä hetkellä lähimmät elokuvateatterit sijaitsevat Jämsässä ja Jyväskylässä. Tanssitapahtumia toivoi 21 % ja taidenäyttelyitä 12 % vastaajista. (Mt.) Korpilahden sataman Höyry-Galleriassa järjestetään kuukausittain vaihtuvia taidenäyttelyitä, ja ne ovatkin kylän säännöllisin kulttuuritapahtuma.

Kuvio 4: Vastaajien kokemus Korpilahden kulttuuritarjonnan riittävydestä ja yhteisöllisyydestä asteikolla yhdestä (ei ollenkaan) viiteen (erittäin paljon).

Myös Korpilahden kulttuuritarjonnan laajentamiselle näyttäisi olevan kyselyn mukaan tarvetta. Kysyttäessä kulttuuritarjonnan riittävydestä yksikään vastaaja ei antanut sille korkeinta mahdollista arvosanaa. Kaikkien vastausten keskiarvoksi tuli 2,6 asteikolla yhdestä viiteen, ja suosituimpia olivatkin vastausvaihtoehdot kolme ja kaksi. Kysymys Korpilahden yhteisöllisyydestä jakoi vastaajia jonkin verran. Alueen yhteisöllisyyden keskiarvo oli asteikolla yhdestä viiteen 3,4. Kuitenkin kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että Korpilahti ei ole ollenkaan yhteisöllinen ja jopa yksitoista vastaajaa valitsi toisiksi alimman vaihtoehdon. Erittäin yhteisölliseksi alueen taas arvioi viisi vastaajaa. (Kuvio 4.) Jälkikäteen arvioituna olisi ollut kiinnostavaa selvittää, korreloiko yhteisöllisyyden kokemuksen kanssa esimerkiksi se, kuinka kauan henkilö on asunut Korpilahdella. Vastausten hajonta oli hyvin laajaa myös ikäryhmittäin tarkasteltuna, eikä yhdenkään ikäryhmän kokemus yhteisöllisyydestä eronnut muista mainittavasti.

Vastaajilta kysyttiin avoimen kysymyksen avulla, miten alueen yhteisöllisyyttä voisi lisätä. Vastauksista nousi selkeästi esille kaksi teemaa: yhteisöllisyyden lisääminen tapahtumien ja yhteisen tekemisen (19 mainintaa) sekä yhdistysten ja yritysten välisen yhteistyön (7) kautta. Avoimeen kysymykseen tuli yhteensä 28 vastausta, joista 19:ssä toivottiin nimenomaan tapahtumien järjestämistä. Tapahtumatyypeistä mainittiin erikseen kulttuuri-, tanssi- ja musiikkitapahtumat:

(– –) kulttuurin ja musiikin voimin. Esim. perinteinen tanssi tuo ihmiset yhteen. Sitä voisi olla suunnattu eri ikäisille (– –) Kirkko on upea paikka konserteille ja uskoisin Korpilahdelta löytyvän yleisöä, jolloin ei tarvitsisi aja Jyväskylään asti. (13.)

Vaikka vastauksissa toivottiin selkeästi tapahtumatarjonnan lisäämistä, tuotiin esille myös toivomus siitä, että jo olemassa oleva tapahtumatarjonta säilytettäisiin. Kolmessa vastauksessa korostettiin myös eri asuinalueilla ja kylillä järjestettävien tapahtumien ja ylipäättään kylien mukaan ottamisen merkitystä:

Korpilahden kylien järjestämiä kaikille suunnattuja tapahtumia esim. tutustumista maataloihin, ruokatahtumia (17).

Kylät mukaan, esim. Vespuoli unohtuu helposti (54).

Kaikki alueet mukaan. Ei kehitetä vain keskustaa, vaan muille alueille myös fokus. Luo pahasti ulkopuolisuutta yhteisöllisyyteen kun on vain kirkonkylän väki ja muut. (26.)

Yhdessä vastauksessa nostettiin esille kokemus siitä, että osa tapahtumista olisi suunnattu vain tietyille osalle asukkaita:

Järjestämällä neutraaleja tapahtumia, eli julkisesti järjestettyjä. Seurat ja yhdistykset on jakanut täällä porukkaa, tämä näkyy meille, jotka ei olla alkuperäisiä. (5.)

Toisaalta juuri kolmannen sektorin toimijoilla koettiin olevan myös iso potentiaali yhteisöllisyyden lisäämisessä:

On löydettävä ja toteutettava sellaisia toimintoja, jotka yhdistävät eri sukupolvia ja eri yhteiskuntaryhmiä. Tässä yhdistyksillä ja seuroilla on iso rooli. Omilla toimintoillaan ne voivat näyttää esimerkkiä synergisistä tavoista toimia. (15.)

Yhdistysten välistä yhteistyötä tehdään muun muassa tapahtumien järjestämisen tiimoilta, ja talvella 2023 järjestettiin myös yhdistysten yhteinen ideointitapaaminen (Lahti 2023). Edelleen kuitenkin vaikuttaa siltä, että yhdistykset toimivat hyvin paljon itsekseen, eikä ilmeisesti mitään laajempaa yhteistyöverkostoa tai viestintäkanavaa ole syntynyt. Pahimmillaan katkokset viestinnässä saavat aikaan sen, että kukin yhdistys työskentelee tahollaan samojen asioiden parissa – tai jättää vaikkapa ennalta kaavaillun tapahtuman toteuttamatta resurssien puutteessa.

Neljässä vastauksessa korostettiin vapaaehtoistyön ja talkoiden lisäävän yhteisöllisyyttä ja myös vastuuta omasta asuinympäristöstä. Erään vastaajan kommentissa nousi esille ajatus nimenomaan tapahtumien järjestämiseen liittyvän vapaaehtoistyön merkityksestä:

Nyt kun kaikesta pitää säästää, niin yhdessä puuhatut tapahtumat lisääisivät yhteisöllisyyttä (29).

Tapahtumia ei siis nähdä ainoastaan kertaluontoisena kohtaamispaikkana ja yhteisenä elämyksenä, vaan myös niihin liittyvä järjestäminen tunnustetaan yhteisöllisyyttä lisääväksi toimeksi.

Yksittäisissä vastauksissa nostettiin esille myös erilaisten kohtaamisia mahdollistavien tilojen ja muiden puitteiden merkitys:

Yhteisöllisyys on yhteisölähtöistä, sitä ei voi tuoda, sen voi vain mahdollistaa esim. tiloilla (56).

Järveä kiertävä maisemareitti jalankulkijoille olisi kokon porukan liikkeelle paneva juttu (9).

Talviuintipaikka avantosaunoineen on ihan huippu ja upea yhteisöllisyyden ylläpitäjä (58).

Pidemmät aukioloajat satamaan, koska siellä ihmiset tapaavat toisiaan (11).

Satamassa sijaitsevan kahvila-ravintola Satamakapteenin aukiolojen laajentaminen oli myös yksi sataman ja keskusta-alueen viihtyisyyteen liittyvistä kehitysehdotuksista. Yleisesti ottaen Korpilahden satamaa pidettiin kyselyssä varsin viihtyisänä. Vastausten keskiarvo asteikolla yhdestä (ei ollenkaan) viiteen (erittäin paljon) oli 4,1. Sataman ja keskusta-alueen viihtyisyyden lisäämiseksi esitettiin kuitenkin varsin kattava listaus erilaisia toimia. Avoimen kysymyksen ”Miten sataman ja keskusta-alueen viihtyisyyttä voisi mielestäsi parantaa?” 37 vastauksen pohjalta keskeisiksi teemoiksi nousivat: 1) siisteyteen ja ympäristön esteettisyyteen panostaminen (16 mainintaa), 2) kokoontumispaikkojen lisääminen ja aukioloaikojen pidentäminen (11), 3) tapahtumien lisääminen (11) sekä 4) palvelujen ja aktiviteettien lisääminen (10).

Siisteyttä ja ympäristön esteettisyyttä toivottiin parannettavan muun muassa istutuksiin (4) ja puistomaisuuteen (5) panostamalla, siirtämällä veneiden talvisäilytys satamasta toisaalle (5) sekä ympäristön huomioivalla rakentamisella (4). Keskustaan toivottiin lisää avoimia kokoontumispaikkoja (8), kuten pöytäryhmiä (6) ja istahduspaikkoja (3). Yksittäisissä toiveissa nostettiin kokoontumispaikkaesimerkeiksi nuotio- tai grillauspaikka, piknik-paikka ja lasten liikennepuisto. Lisäksi toivottiin olemassa olevien kohtaamispaikkojen, eli käytännössä kahviloiden ja ravintoloiden – aukiolojen pidentämistä (4). Aukioloja toivottiin pidennettävän erityisesti talviaikaan, ja myös tapahtumien suhteen toivottiin talvikauden parempaa hyödyntämistä (5). Palveluista ja aktiviteeteista mainittiin erikseen muun muassa erilaisten liikunta-aktiviteettien lisääminen (4), välinevuokraus (4) ja uuden yritystoiminnan edistäminen (4).

Lisäksi kyselyssä selvitettiin vastaajien näkemyksiä Korpilahden parhaista puolista ja toisaalta heikkouksista ja kehittämiskohteista. Kaikista eniten vastauksissa arvostettiin Korpilahden luontoa, joka sai 31 vastauksen joukossa 22 mainintaa. Yhdessätoista maininnassa nostettiin lisäksi erikseen esille Päijänteen tai järven merkitys. Vastaajat nostivat parhaiksi puoliksi myös rauhallisuuden (7), ihmiset ja yhteisöllisyyden (6) sekä palvelut (6). Muutamia mainintoja saivat myös satama (4), sijainti (4) ja keskustan viihtyisyys (3). Yksittäisiä mainintoja saivat myös kulttuuriin ja koulutukseen liittyvät Höyry-Galleria, Korpilahden teatteri, Humak sekä Alkio-opisto. Yhdessä vastauksessa nostettiin esille hintatason merkitys suhteessa ympäristöön:

Luonto ja maisemat, mahdollisuus asua hienoissa maisemissa olematta pohatta (9).

Juuri alueen hintatason yhdistettynä luontoon, rauhallisuuteen, ilmapiiriin ja verrattain toimiin palveluihin voisikin ajatella olevan merkittävä kilpailuvaltti ja vetovoimatekijä, joka voisi

houkutella alueelle lisääkin asukkaita. Korpilahden vahvuutena pidetty luonto on muun muassa Päijänteen vuoksi varsin hienosti saavutettavissa jo kirkonkylältä käsin ja myös sitä voi hyödyntää tulevien tapahtumien ympäristönä ja taustana.

Heikkouksista ja kehittämiskohteista eniten mainintoja kahdeltakymmeneltäkahdeksalta vastaajalta sai tapahtumien ja harrastusmahdollisuuksien vähyys (9), kokoontumispaikkojen puute (7) sekä palveluiden puute ja niiden painottuminen Jyväskylään (7). Vastajat olivat lisäksi tyytymättömiä Korpilahden asemaan osana Jyväskylää (6), ja vastauksista välittyi näkemys siitä, että kaupunki ei kehitä aluetta tarpeeksi aktiivisesti:

Korpilahden asema matkailumarkkinoinnissa on heikko (15).

Kaupungin unohtama. Yhteisöllisyys, jota Yrittäjät mm. pitävät yllä. (24.)

Heikkous on, että Jyväskylä ei ole kehittänyt Korpilahtea. Kaunista seutua täällä, mutta ei houkuta asukkaita. (5.)

Kaupungilta toivottiin markkinoinnin ja yleisen kehittämistoiminnan ohella myös joustavuutta kaavoitukseen. Kaavoituksen, liikennejärjestelyiden ja kehittämistoiminnan koettiin tuovan virtaa muun muassa uuden yritys- ja matkailutoiminnan käynnistämiseen:

Uuden yritystoiminnan saaminen. Yhtenä keskeisenä syynä on kaavoitus. Sataan olisi panostettava ja Tähtelän alueeseen, esim. majoitustoiminta. (15.)

Ettei jäädä Jyväskylän takamaaksi, Alkion ja Tähtiniemen Master Plan toteutumisen tärkeää (31).

Risteykset päätielle, varsinkin pohjoinen, on surkea. Busseja ois kiva kulkea vähän enemmänkin. Latuverkosto on lyhyt ja mäkinen (välillä huonosti hoidettu) siihen nähden, että lääniä ois tehdä kunnon, pidempiäkin latuja. Kaavoituksen joustavuutta kaipaa edelleen!! Kunnon kokoisia tontteja (rannoille) ja myös haja-asutusalueille lupia. (8.)

Muutamassa vastauksessa oltiin tyytymättömiä myös huonokuntoisiin rakennuksiin ja epäsiistyyteen (4), sekä sisäänpäin lämpeäviin asenteisiin (3). Yksittäiset vastaajat nostivat huolenaiheiksi nuorison syrjäytymisen ja päihdeongelmat sekä kylien kehityksen.

Kyselyn lopuksi vastaajat saivat vielä kertoa muita ajatuksia ja toiveita alueen kehittämiseksi. 26 vastauksessa toistuivat jo aiemmissa kohdissa esille nostetut kehittämiskohteet: 1) kokoontumispaikkojen lisääminen (7), 2) tapahtumien ja yhteisen toiminnan lisääminen (7) sekä 3) liikuntamahdollisuuksien kehittäminen (6). Myös viimeisessä kysymyksessä nostettiin esille Jyväskylän kaupungin rooli (4). Vastauksista välittyi toive siitä, että kaupunki kehittäisi ja markkinoisi Korpilahtea nykyistä tehokkaammin:

Kyllä meille tänne sopisi asukkaita kaupungistakin; hyvät ja nopeat tieyhteydet, uudehkot kirjasto, koulu, päiväkotiki ja nuorekas ilme voisivat olla kaupungin mainoksissakin paremmin esillä. (8.)

Kaupungin virkakoneisto ja päättäjät olisi saatava ymmärtämään Korpilahden mahdollisuudet. Nyt taitaa asema olla kuin syrjäkylällä ja turhalla kuluerällä. (15.)

5.2 Voimaa paikallisesta yhteistyöstä – tapahtumajärjestäjien tahtotila

Kahdeksalle tapahtumia järjestäneelle taholle lähetettyyn kyselyyn vastasi lopulta neljä. Olisin toivonut korkeampaa vastaajamäärää, mutta muistutuskierroksen ja yhden kasvokkaisen muistutuksen jälkeen en kokenut enää mielekkääksi pyytää vastauksia. Ihmisillä on omat kiireensä, ja pääasiassa vapaaehtoisvoimin järjestettäviin verrattain pieniin tapahtumiin liittyvät asiat eivät välttämättä ole tapahtuma-ajan ulkopuolella prioriteetti.

Vastaajat olivat olleet järjestämässä eri kokoisia tapahtumia kirkonkylän alueella. Kaikkiin tapahtumiin oli liittynyt jonkinlaista paikallista yhteistyötä ja yksi vastaajista kertoi yhteistyötä tehdyn myös Jyväskylän kaupungin kanssa. Yhteistyö oli ollut muun muassa tavaroiden lainaamista, yhteisen ohjelman kehittämistä, kioskipalvelujen hyödyntämistä, tilojen ja esimerkiksi sähkötekniikan käyttöä, kuljetusapua ja yhteistä ideointia. Jyväskylän kaupungin kanssa tehty yhteistyö liittyi lupa-asioihin ja kaupunki oli myös myöntänyt projekteille rahoitusta tai muita pienimuotoisia resursseja.. Lisäksi tapahtumien järjestämiseen oli liittynyt sponsorointia ja rahoituksen saamista. Esimerkiksi paikallisilta kaupoilta oli saatu joko lahjoituksena tai ”pienellä vapaaehtoistyöllä” tavaraa tapahtuman kioskiin.

Yhteistyö oli sujunut ilmeisen hyvin. Kysyttäessä, kuinka sujuvaa tapahtumien järjestäjien välinen yhteistyö on ollut, valitsi jokainen vastaaja korkeimman (erittäin sujuvaa) annetuista vaihtoehdoista. Kun kysyttiin, toivoisiko vastaaja, että tapahtumien järjestämisessä tehtäisiin tulevaisuudessa laajempaa yhteistyötä paikallisten toimijoiden kesken, kolme neljästä vastasi olevansa tyytyväinen nykytilanteeseen. Yksi vastaajista toivoi lisää yhteistyötä. Yhteistyötä toivottiin tehtävän jatkossa ideoinnin, rahoituksen ja ylipäätään toteutuksen suhteen:

(– –) jaetaan toteutus eri toimijoiden kanssa eli tehdään yhdessä (3).

Kyselyssä huomionarvoista on suhtautuminen Jyväskylän kaupungin kanssa tehtävään yhteistyöhön. Kyselyssä tiedusteltiin, toivoisiko vastaaja, että tapahtumien järjestämisessä tehtäisiin

tulevaisuudessa laajempaa yhteistyötä Jyväskylän kaupungin kanssa. Kolme neljästä ei toivonut yhteistyötä, vaan oli sitä mieltä, että paikallinen järjestäminen on sujuvinta. Yksi vastaajista kertoi syyksi sen, että yhteistyö kaupungin kanssa on kankeaa. Vastaajista yksi – myös ainoa, joka ilmoitti tehneensä kaupungin kanssa yhteistyötä – kertoi olevansa tyytyväinen nykyisen yhteistyön määrään; toisin sanoen hänkään ei kaivannut sitä lisää.

Edellä mainitut vastaukset saivat pohtimaan uudelleen tämän tapaustutkimuksen alkuperäistä kehittämistehtävää. Oma hypoteesini oli ollut, että tutkimuksen myötä voisin koota Jyväskylän kaupungille tapahtumajärjestäjien esittämiä toiveita tulevasta yhteistyöstä ja tapahtumien järjestämiseen myönnettävistä resursseista. Ainakaan kyselyihin vastanneiden tapahtumajärjestäjien näkemysten valossa se ei kuitenkaan vaikuttanut perustellulta. Toki täytyy ottaa huomioon se, että vastaajamäärä on erittäin pieni, eikä välttämättä kuvasta muiden potentiaalisten tapahtumajärjestäjien näkemyksiä. Joka tapauksessa, mitään vahvaa perustetta kaupungille esitettäviiin toiveisiin vastaukset eivät tarjoa.

Viesti, jonka vastausten perusteella voi kaupungille toimittaa on, että tapahtumien järjestämiseen liittyvää yhteistyötä tulisi helpottaa ja yksinkertaistaa:

Kaupungin kanssa yhteistyö kankeaa, liikaa paperitöitä hyötyyn nähden (4).

Vähentää byrokratiaa varsinkin yhdistysten järjestämiin tapahtumiin lupa-asioiden suhteen (1).

Kysymykseen ”mitä tulisi kehittää, että tapahtumien järjestäminen olisi jatkossa sujuvampaa ja/tai kannattavampaa”, esitetty vastaus parkkipaikkojen lisäämisestä suuntautuu myös Jyväskylän kaupungille. Muuten vaikuttaa siltä, että ainakin nykyiset tapahtumatoimijat järjestävät tulvaisuudessakin tapahtumia mielellään oman kylän voimin. Toki tilanne voi muuttua nopeastikin esimerkiksi uusien tapahtuma-aktiivien myötä. Kenties myös kaupungin aktiivisempi rooli kylien suuntaan sekä esimerkiksi lupa-asioita hoitavan yhteyshenkilön nimeäminen saisi asenteita muuttumaan. Tällä hetkellä yhteistyö on vahvasti kyläläisten aktiivisuudesta lähtevää (Lahti 2023).

5.3 Ajanviettopaikkoja, harrastuksia ja tapahtumia – nuorten näkemykset

Korpilahden yhtenäiskoulun yhdeksännelle luokalle pitämäni työpajaan osallistui yhteensä yhdeksäntoista nuorta. Muutama nuorista asui Korpilahden pienemmillä kylillä, suurin osa kirkonkylän tuntumassa. Kysyttäessä, kuinka nuori kuvailisi itseään, neljätoista vastasi jyväs-

läläiseksi ja kaksitoista korpilahtelaiseksi. Neljä nuorta valitsi kuvailevansa itseään oman kotikylän tai asuinalueen mukaan. Yksitoista nuorta valitsi kolmesta vastausvaihtoehdosta kaksi, eli koki kiinnittyvänsä sekä Jyväskylään että omaan asuinalueeseensa. Kolme nuorista kuvaili itseään ainoastaan jyvaskyläläiseksi, ja niin ikään kolme kuvaili itseään ainoastaan korpilahtelaiseksi. Kaksi nuorista kuvaili itseään pelkästään oman kotikylänsä mukaan.

Kuten nuorten vastauksista voi päätellä, identiteetit voivat olla hyvin paikallisia. Ihmiselle on tärkeää kokea kuuluvansa johonkin ja samaan paikkaan kiinnittyminen herättää yhteenkuuluvuuden tunteita (Harilahti-Juola, Himanen & Laitinen 2022, 12). Kiinnostavaa onkin, millainen merkitys on sillä, että saman luokan sisällä on nuoria, jotka kokevat kiinnittyvänsä eri paikkoihin. Naapurikuntien ja asuinalueiden välisillä kiistoilla ja nokittelulla on pitkä historia, ja jälkimmäistä oli havaittavissa myös pitämässäni työpajassa. Yksi nuorista toi luokassa selkeästi esille, ettei hän asu Korpilahdella tai ole korpilahtelainen: hän kiinnittyi selkeästi omaan asuinikänsä. Luokan sisällä kuului myös kiittailua kyseisellä kylällä asumisesta ja stereotypioihin perustuvaa luokittelua siitä, millaisia ihmisiä kyseisellä kylällä elää. Asuinpaikka voi toimia myös erottavana tekijänä ja lisätä ”me vastaan muut” -asennetta. Tällaisissa tilanteissa olisikin entistä tärkeämpää rakentaa yhteenkuuluvuudentunnetta ja etsiä yhteisiä nimittäjiä.

Kysymyksen ”Koetko yhteenkuuluvuutta kotipaikkasi ihmisten kanssa” vaihtoehdoista, en yhtään, jonkin verran ja paljon, valtaosa eli kolmesta nuorista vastasi keskimmäisen. Kolme nuorta vastasi, ettei koe yhtään ja niin ikään kolme vastasi kokevansa paljon yhteenkuuluvuutta. Laajemmassa tutkimuksessa olisi kiinnostavaa selvittää, miten yhteenkuuluvuuden tunteiden kokemus vaihtelee esimerkiksi oman kylän asukkaiden, luokkalaisten ja muiden ikätovereiden kesken.

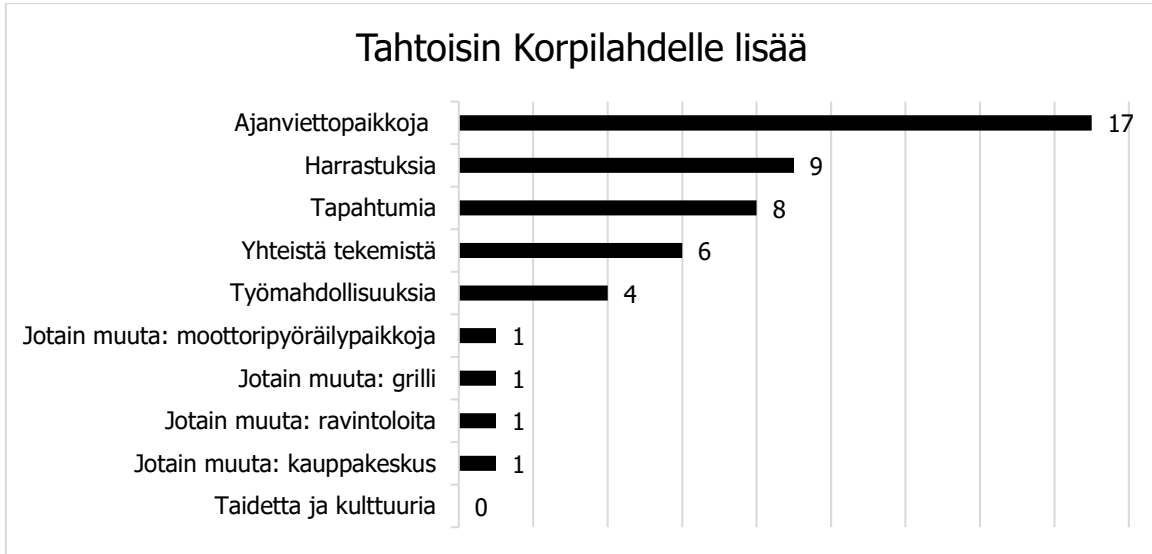
Yhdeksän nuorta kertoi ajattelevansa, että tulevaisuudessa mieluiten asuu muualla, mutta käy kotipaikkakunnalla lomailemassa. Kuusi nuorta valitsi kysymykseen vaihtoehdon ”muutan pois, enkä käy täällä sen jälkeen”. Viisi oli sitä mieltä, että mieluiten kävisi muualla opiskelemaan ja muuttaisi sen jälkeen takaisin. Vain yksi nuorista vastasi, että pysyy paikkakunnalla, mutta hänen toinen vastausvaihtoehdonsa oli toisaalta, että hän myös saattaa muuttaa pois, eikä käy paikkakunnalla sen jälkeen. Moni valitsi tähänkin kysymykseen kaksi vaihtoehtoa, eli mieltään vahvaa näkemystä ei kenties ollut vielä ehtinyt muodostua. Vastausvalinnat saattoivat myös olla keskenään hyvinkin ristiriitaisia, kuten edellä esitetty esimerkki osoittaa.

Vastausten perusteella vaikuttaisi siltä, että toiveet tulevasta asuinpaikasta olivat vielä usealla nuorella epäselviä. Kiinnostavaa on se, että ne nuoret, jotka vastasivat ajattelevansa muuttavansa opintojen jälkeen takaisin paikkakunnalle tai pysyvänsä paikkakunnalla, vastasivat kokevansa joko jonkin verran (4 mainintaa) tai paljon (2) yhteenkuuluvuutta muiden alueella asuvien kanssa. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksilla on merkitystä alueellisen pitovoimaan (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020, 28–29), ja merkitys on varmasti erityisen suuri siinä vaiheessa, kun nuori vasta puntaroi tulevaa asuinpaikkaansa.

Kysyttäessä, mikä nuorten mielestä on parasta Korpilahdella, selkeästi yleisin vastaus (9 mainintaa) liittyi ihmisiin – erityisesti kavereihin (7). Vastaus havainnollistaakin sitä, kuinka tärkeää nuorille on, että kotipaikkakunnalta löytyy porukoita joihin kuulua. Seuraavaksi eniten mainintoja saivat Korpilahden luonto (4), rauhallisuus ja pieni koko (4) sekä palvelut (4). Huomionarvoinen ja esimerkiksi asukaskyselyn (Kysely 1) tuloksista eroava oli nuorten kokemus siitä, että parasta paikkakunnalla on kauppa (3). Mietin, nähdäänkö kauppa nimenomaan palveluna, joka mahdollistaa ostosten tekemisen vai onko kenties kyseessä myös se, että kauppa on yksi niistä harvoista sisätiloista, joissa nuoret voivat viettää yhteistä aikaa kavereidensa kanssa.

Korpilahden huonoja puolia kysyttäessä kävi selkeästi ilmi, että nuorten mielestä alueen heikkous on nimenomaan ajanviettopaikkojen ja tekemisen puute (7 mainintaa). Joitain mainintoja saivat myös nuorten arkea keskeisesti määrittävä koulu (3) sekä palveluiden (2) ja kulkuyhteyksien (2) puute. Yksittäisiä mainintoja tuli keskustassa sijaitsevasta rumasta rakennuksesta, huonosta internetyhteydestä ja huumeidenkäyttäjistä. Yhden vastaajan mielestä paikkakunnassa huonointa on Korpilahti itsessään.

Kun nuorilta kysyttiin, miten he kehittäisivät Korpilahtea, mikäli heille tarjottaisiin siihen 10 000 €, ylivoimaisesti suosituin vastaus oli palveluiden lisääminen (10). Erityisesti nuoret kaipasivat paikkakunnalle ruokapaikkoja (5) ja kauppoja (4). Hyvin suosittu vaihtoehto oli grillin (4) rakentaminen. Toiseksi suosituin kehittämistoimi oli liikunta- (6) sekä ajanvietto- ja harrastuspaikkojen (3) lisääminen tai parantaminen. Kaksi nuorta käyttäisi rahat koulun parantamiseen. Kaikki kehittämiskohteet olivat varsin selkeästi kytköksissä nuorten arkeen ja ajanviettomahdollisuuksien lisäämiseen.

Kuvio 5: Vastaukset kysymykseen, mitä tahtoisit lisää Korpilahdelle.

Nuorten vastauksista välittyi yksiselitteisesti toive siitä, että Korpilahdella olisi enemmän ajanviettopaikkoja. Ajanviettopaikkojen ja tekemisen puute oli myös selkeästi yleisin vastaus kysymykseen, mikä on huonointa Korpilahdella. Seuraavaksi eniten toivottiin harrastuksia ja tapahtumia. Lähes kolmasosa nuorista toivoi lisää yhteistä tekemistä ja viidesosa kaipasi myös työmahdollisuuksia. Vaihtoehtoon ”jotain muuta” vastattiin toivomalla paikkakunnalle erilaisia ajanvietto-, ruokailu- ja ostosmahdollisuuksia tarjoavia paikkoja. Yksi nuorista toivoi moottoripyöräilypaikkaa, ja myös harrastusmahdollisuuksissa toivottiin erilaisia moottoriurheilu- ja liikuntaharrastuksia. Yksikään nuorista ei valinnut vaihtoehtoa ”taidetta ja kulttuuria”, mikä on kuitenkin jälleen hieman ristiriidassa seuraavassa kysymyksessä esitettyjen tapahtumatoiveiden kanssa. (Kuvio 5.)

Kuvio 6: Vastaukset kysymykseen, millaisia tapahtumia toivoisit järjestettävän.

Selkeä enemmistö nuorista toivoi paikkakunnalle liikuntatapahtumia. Toiseksi suosituin vastausvaihtoehto oli markkinat. Paikkakunnalla nykyisin järjestettävät nuorille avoimet tapahtumat ovatkin lähimpänä markkinatapahtumia, joten kenties on helppo toivoa sellaista, mistä on jo kokemusta. Hieman vajaa puolet nuorista toivoi Korpilahdelle elokuvia, joita ei tällä hetkellä ole lainkaan tarjolla. Musiikkitapahtumia toivoi vain neljä nuorta ja Korpilahden nykyiseenkin kulttuuritarjontaan kuuluvaa teatteria yksi. Taidenäyttelyitä ja tanssitapahtumia ei vastannut toivovansa yksikään nuori. (Kuvio 6.) Kyselyssä yllätti erityisesti musiikkitapahtumien vähäinen suosio. Nuorten itse ideoimissa unelmatapahtumissakaan ei ollut livemusiikkia, vaan musiikki oli läsnä kahdessa tapahtumassa ainoastaan ”kaiuttimista soitettuna”.

Haasteellista sekä kyselyn toteutuksesta että analysoinnista tekee se, että kyselyn vaihtoehtojen tulisi olla mahdollisimman yksiselitteisiä. Kysely ei saisi kuitenkaan venyä, vaan vastaamisen tulisi käydä verrattain nopeasti. Nuorten tulkinnat kuitenkin varmasti vaihtelivat esimerkiksi siinä, mitä tanssi- tai musiikkitapahtuma voisi tarkoittaa. Pohdin voiko musiikkitapahtumien vähäinen kannatus liittyä siihenkin, että paikkakunnalla ei ole juurikaan ollut nuorten saavutettavissa olevia keikkoja, vaan suurin osa niistä on järjestetty ravintoloissa täysi-ikäisille. Toisaalta juuri kyseinen ikäluokka on varttunut nuoriksi pahimman pandemia-ajan keskellä, eivätkä livekeikat ole välttämättä siitäkään syystä tuttuja. Kenties pandemia-ajan, erityisesti nuorten mittakaavassa pitkä, tauko yleisötapahtumista vaikuttaa siihen, mitä pidetään ylipäätään mahdollisena.

Musiikinkuuntelu Suomessa 2023 -tutkimuksen (Tervonen 2023, 41) mukaan livemusiikin suosio on kasvussa, mutta kenties se näkyy vasta hieman vanhemmissa ikäluokissa. Livekonsertit koki tutkimuksen mukaan entistäkin mieluisammiksi 36 % vastaajista – 26–35-vuotiaista näin koki 50 %. Kolmivuotisessa Elämää kulttuurin juurista latvoille -hankkeessa (Homi, Kinnunen ja Ristolainen 2022, 47) toteutetun tutkimuksen mukaan elävä musiikki kyllä kiinnostaa nuoria, mutta osallistumisen tavat ovat muuttuneet. Nuoret ovat kiinnostuneet erityisesti suur tapahtumista, mikä on osaltaan vähentänyt pienten ja keskisuurten keikkapaikkojen suosiota. Toisin sanoen juuri niiden paikkojen, joissa perinteisesti on luotu ja tuotu esille uutta musiikkikulttuuria, suosio on nuorten keskuudessa laskenut. Elämää kulttuurin juurista latvoille -hankkeessa tähän musiikkikulttuurin kehittymisen näkökulmasta olennaiseen haasteeseen on haettu ratkaisua osallistavista ja vuorovaikutteisista piloteista, joissa nuoret ovat päässeet osallistumaan elä-

vän musiikin tapahtumien rakentamiseen tapahtuman taustavaikuttajina, tuottajina, markkinoijina ja teknisinä toteuttajina. Hankkeen osallistava toiminta oli koettu tarpeelliseksi ja kiinnostavaksi, ja nuoret olivat olleet tyytyväisiä pilottien tarjoamaan toimintaan. (Mt. 46–47.)

Nuorten osallisuuden lisäämiseen tähdättiin myös toteuttamassani Unelmatapahtuma-työpajassa. Kyselyn jälkeen alkoi osuus, jossa nuoret saivat ideoida pienryhmissä Korpilahdelle unelmiensa tapahtuman. Vaikka annoin vapaat kädet toteutuspaikan suhteen, sijoittuivat kaikki neljä tapahtumaa kirkonkylän alueelle: kaksi koulunmäelle, yksi satamaan ja yksi paikallisen pubin edustalle. Käsittelen tässä opinnäytetyössä kolmea neljästä tapahtumasta, sillä yksi oli ideoitu selvästikin vitsillä ja se sisälsi lähinnä laitonta toimintaa.

Kaksi nuorten ideoimista tapahtumista oli liikuntatapahtumia: ”Itä vs Länsi ottelu” ja ”Jalkapalloturnaus”. Molemmat sijoittuivat koulun kentälle – tosin toisen toteutuminen sellaisenaan olisi kuulemma vaatinut koulun purkamista – ja ne oli suunnattu eri ikäisille paikallisille. Huomionarvoista molemmissa tapahtumissa on se, että koulun purkamista lukuun ottamatta, ne olisi varsin mahdollista toteuttaa. Nuoret eivät haitelleet tapahtumaideoissaan mahdollisuuksia, vaan pitivät tapahtumat talkoohenkisinä ja verrattain pieninä. Esimerkiksi Jalkapalloturnauksen musiikki soitettaisiin kaiuttimista ja juontajana toimisi ”joku joka suostuu tulemaan”. Oikeastaan ainoa suurempaa rahallista panostusta vaatinut seikka oli ”Itä vs Länsi ottelun” nimetyt huippu-urheilijavieraat. Kolmas tapahtuma oli satamassa järjestettäväksi suunniteltu ”Sika coolit bileet” -ilmaistapahtuma. Yläkoulu- ja lukioikäisille suunnattu tapahtuma tarjoaisi laajan ruoka- ja herkkupalikoiman, kovalla soitettua toivemusiikkia ja tunnelmallisen valaistuksen. Ainoa suurempi vaadittava resurssi olisi tapahtumassa oleva ”ihan sika iso laiva josta voi hypätä” sekä iso vesiliukumäki.

Tapahtumaideoinnin päätteeksi kysyin nuorilta, kuinka moni heistä voisi olla oikeastikin kiinnostunut järjestämään tapahtumaa, ja yhdeksästätoista nuoresta kaksitoista ilmaisi kiinnostuksensa. Ennen työpajaa toteutetun kyselyn vastaavaan kysymykseen kaksi vastasi kyllä, kahdeksan ehkä ja yhdeksän ei. Kiinnostus tapahtumajärjestämiseen oli siis noussut työpajatyöskentelyn myötä.

Olisi kiinnostava tietää, miten nuorten kokemus siitä, kuinka paljon he pystyvät vaikuttamaan kotipaikkakuntansa asioihin muuttuisi, mikäli he pääsisivät oikeasti osallistumaan vaikkapa tapahtuman järjestämiseen. Toteuttamassani kyselyssä yhdeksän yhdeksästätoista vastaajasta koki voivansa vaikuttaa jonkin verran. Hieman yli puolet, eli kymmenen nuorta, vastasi, ettei

koe voivansa vaikuttaa niihin yhtään. Yksikään nuori ei vastannut kysymykseen vaihtoehtoa paljon. Tapahtuman järjestäminen yhteistyössä nuorten kanssa olisi kuitenkin hyvin konkreettinen tapa tarjota nuorille osallisuuden, yhteisöllisyyden ja merkityksellisyyden kokemuksia. Nuorten vastaukset osoittavat sen, ettei kyseessä tarvitsisi olla mikään utopistinen suuren budjetin festivaali, vaan unelmien tapahtuma voisi syntyä varsin yksinkertaisista aineksista.

5.4 Puitteet kohtaamisille ja aktiivisuutta satamaan – kokemuksia yhteisöllisestä viljelystä ja taidetoiminnasta

Kun aloimme suunnitella varhaiskasvatuksen opettaja Kaisa Järvelän kanssa yhteisöviljelyprojektia kevättalvella 2023, ajatuksenamme oli, että saisimme siihen mukaan muitakin paikallisia yhdistyksiä ja toimijoita. Eri tahojen mukaan saaminen osoittautui kuitenkin verrattain haastavaksi ja varovaisenkin kiinnostuneet tahot olisivat kaivanneet meiltä selkeät raamit ja toiveet omasta roolistaan. Tuntui siltä, että yhteiseen ideointiin ja projektin käynnistämiseen ei ainaakaan siinä vaiheessa ollut vahvaa innostusta, vaan toiminta olisi vaatinut selkeän vetäjän ja valmiit suuntaviivat. Vaikka päiväkotit ja toimintakeskus innostuivat viljelyprojektista, vei esimerkiksi aikataulujen ja projektin sisältöjen sopiminen melko paljon aikaa. Molemmilla tahoilla vaikutti olevan kiinnostusta projektiin, mutta resurssien puute näkyi toiminnan käynnistämässä. Järvelä (2023a) kertoi myös hieman hyytyneensä esimerkiksi sponsoroinnin tiedusteluun, kun muut toimijat eivät olleet heti aktiivisesti mukana toiminnassa.

Kun viljelytoiminta oli saatu käyntiin, oli toiminnan yhteyteen suunnitellun taidepajan sopiminen varsin sujuvaa. Myös taidepajan toteutus sai osallistujilta pelkästään positiivista palautetta. Olimme Järvelän kanssa molemmat yhtä mieltä siitä, että tunnelma taidepajassa oli hyvä ja siellä vallitsi mukava tekemisen meininki. Lapset ja toimintakeskuksen asukkaat tekivät myös hienosti yhteistyötä varsinkin linnunpelättimen rakentamisessa. Kehitysehdotuksina pohdimme vielä tarkempaa struktuuria – johtuen lähinnä siitä, että porukkaa ja tekemistä oli verrattain paljon. Pienen haasteen toi myös se, että toimintakeskuksen asiakkaat olivat saaneet samalle aikaa maalattavakseen myös toisen yhteisötaideprojektin, joten erilaisia toimintoja oli vähälle aikaa hieman liikaa.

Taidepajan aikaan useat ohikulkijat tiedustelivat, mitä olemme tekemässä ja saimme toiminnasta positiivista palautetta. Muutamakin ikäihminen kävi kommentoimassa, että on ihana nähdä toimintaa ja ”nuoria ihmisiä sekä lapsia”. Toimintaan osallistui myös kaksi päiväkodin

ja toimintakeskuksen ulkopuolista aikuista lapsineen. Ajatuksemme oli ollut, että myös kiinnostuneet ohikulkijat voivat halutessaan osallistua taidetoimintaan.

Yhteisöllisen toiminnan pilotointi on Järvelän saaman palautteen mukaan tuonut iloa ja saattanut ihmisiä yhteen. Erityisesti toimintakeskuksen asiakkaat olivat olleet mielissään aina kun lapset olivat sattuneet samaan aikaan viljelylaatikoille. ”Olisi ihana nähdä lapsia”, olikin ollut toimintakeskuksen asiakkaiden esittämä toive. Toimintakeskuksen ohjaajat ovat olleet kiinnostuneita lisäämään yhteistyötä, ja toimintakeskuksen väki on ottanut roolia myös toiminnan ideoinnissa. Toimintakeskus järjesti omatoimisesti leikkimielisen Pisin porkkana ja pullein peruna-kilpailun kaikkien satamassa viljelleiden kesken. (Järvelä 2023a.) Toimintakeskus myös kutsui päiväkodin väen yhteiseen Syysriehaan viljelykauden päätteeksi. Syysriehassa jatkettiin yhteistä taiteen tekemistä ja muisteltiin viljelyä katselemalla kesän mittaan otettuja valokuvia. (Korpilahden toimintakeskus 2023.)

Niin ikään päiväkodin suunnasta on tullut positiivista palautetta, ja viljelytoimintaa on pidetty kivana. Ryhmät ovat myös syksyn mittaan retkeilleet katsomaan viljelyksiä. Päiväkodin työntekijöiden voimavarat yhteisen tekemisen järjestämiseen vaikuttavat kuitenkin olevan vähissä. (Järvelä 2023a.) Toimintaa koordinoivan ja käytännön järjestelyjä hoitavan vetäjän tarve on hyvin selkeä.

Järvelä työskentelee nykyään itsekin Korpilahden päiväkodilla ja uskoo, että viljelytoiminta jatkuu seuraavana kesänä. Hän arvelee, että projektin toteuttaminen onnistuu paremmin yhteisön sisältä käsin. Myös Jyväskylän kaupungin viesti on ollut, että viljelylaatikat olisivat ensimmäisen testikauden jälkeen jäämässä satamaan. Järvelä ajatteleekin, että jatkossa myös paikalliset yksityishenkilöt saattaisivat innostua viljelytoiminnasta laajemmin, sillä kesän aikana useampikin ohikulkija oli käynyt kyselemässä toiminnasta ja antanut siitä positiivista palautetta. (Mt.)

Kehityskohteiksi Järvelä nostaa vuosittaisen vastuunjakamisen ja ihmisten sitouttamisen toimintaan. Koordinoinnin haasteista huolimatta Järvelän kokemus projektin toteuttamisesta on positiivinen ja hän kokee, että tärkeimmäksi tekijäksi sekä viljelyssä että taidepajassa nousi yhdessä olo ja kohtaaminen. Järvelän kokemuksen mukaan ihmisryhmät kohtaavat todella vähän. Järvelä on verrattain tuoreena korpilahtelaisena kokenut merkitykselliseksi myös sen, että on voinut itse olla mukana luomassa sellaista toimintaa, mitä paikkakunnalle toivoo. Hän kokee, että viljelytoiminta tuo ”helpolla panoksella paljon iloa”. (Mt.)

Toimintamme keräsi positiivisia reaktioita myös sosiaalisen median kautta. Kun tiedotimme tulevasta toiminnasta huhtikuussa Korpilahden Facebook-ryhmässä (Järvelä 2023b), julkaisu keräsi 57 positiivista reaktiota sekä muutaman aiheesta innostuneen kommentin. Yhdessä kommentissa nostettiin esille ilkeivallan varmuus ja kysyttiin, kuinka se on ajateltu estää. (Mt.) Onneksi oma uskomme hyvään sai vahvistusta ja viljelylaatikot saivat olla rauhassa ilkeivallalta. Toiminta sai kannustusta myös Korpilahden Lions Clubin myöntämästä avustuksesta, jolla saatiin hankittua viljelytarvikkeita sekä välineet taidepajaan. Taidepajasta tehty Facebook-päivitys (Järvelä 2023c) keräsi 112 positiivista reaktiota, ja kommentteissa keuhuttiin yhteistyötä.

Sosiaalisen median mainintojen lisäksi toiminta sai näkyvyyttä paikallisessa Korpilahti-lehdessä (Lamminaho 2023) kirjoitetun artikkelin kautta. Kesän mittaan viljelytoiminta keräsi spontaania kiitosta myös muutamalta kyselyn (Kysely 1) vastaajalta:

Vihreys ja rauhallisuus tuovat viihtyisyyttä. Sataman leikkipuiston alue on tosi viihtyisiä ja viljelylaatikot olivat hyvä lisäys. (21.)

Pidin satama-alueen viljelylaatikoista tänä vuonna. Niitä oli kiva katsella. (5.)

Viljelylaatikot ovat kivat, vastaavia lisää (63).

6 VETO- JA PITOVOIMAINEN KORPILAHTI -SELVITYS

Leader Jyväsräihelle toteuttamani tuotos on 27-sivuinen selvitys, jossa esitellään kyselyjen, työpajan, yhteisöllisen viljelyn ja taidetoiminnan pilotoinnin sekä haastattelujen avulla keräämiäni tuloksia ja taustatietoa sekä kehittämistyön myötä muotoilemiäni hankeideoita. Opinnäytetyön etenemisen myötä kävi selväksi, että korpilahtelaiden asukkaiden ja tapahtumajärjestäjien keskuudesta nousevista kehittämistarpeista moni soveltuu mainiosti Leader Jyväsräihin rahoittaman hanketoiminnan piiriin. Tuotoksen muodoksi tarkentui työn edetessä konkreettisesti tilaajan tarpeita palveleva hankeideoita sisältävä selvitys.

Alkuperäiseksi tuotokseksi kaavailemani Korpilahden kulttuurisuunnitelman jalkauttaminen olisi tuntunut verrattain haastavalta tilanteessa, jossa opinnäytetyön tilaaja ei itsessään ole vaikkapa korpilahtelaisista kulttuuritoimijoista koostuva yhteisö. Eri toimijoiden sitouttaminen kulttuurisuunnitelman toteuttamiseen olisi luultavasti ollut ulkopuoliselta tekijältä haastavaa. Hankeideoita sisältävä selvitys sen sijaan voi toimia konkreettisenä työkaluna Jyväsräihin järjestämissä tiedotustilaisuuksissa ja hankeneuvonnassa. Ensimmäinen askel tulosten jalkauttamiseen on selvityksen ja hankeideoiden esitleminen Jyväsräihin Korpilahdella järjestämällä Hankeklubilla. Hankeklubit ovat hanketoimijoiden verkostoitumistapaamisia, joissa jaetaan neuvoja hankeiden toteuttamisen eri vaiheisiin. (Leader Jyväsräihä 2023f.)

Jotta hankeideat palvelisivat työn tilaajaa mahdollisimman konkreettisesti, kiinnitin erityisesti huomiota siihen, että ideat linkittyisivät Jyväsräihin tuoreen Jyväällä-strategian kolmeen painopisteeseen, joita ovat älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot, hyvinvoivat kylät sekä kehittyvät elinkeinot – strategian läpileikkaavaa, kestävä tulevaisuusteot-temaa, unohtamatta. (Leader Jyväsräihä 2023b.) Hankeideoinnissa pohdin myös niiden soveltumista tänä vuonna uudistuneisiin Leader-toiminnan rahoitusmuotoihin. Sekä Jyväsräihin strategiaa että rahoitusmuotoja olen kuvannut tarkemmin luvussa 2 Tilaajan esitelly.

Aiemmin tässä opinnäytetyössä analysoitujen tutkimustulosten lisäksi kokosin selvitystä varten Korpilahtea veto- ja pitovoiman näkökulmasta tutkailevan SWOT-analyysin. SWOT-analyysi (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) on työkalu, jonka avulla kartoitetaan sekä toimijan sisäisiä vahvuuksia ja heikkouksia että ulkoiseen toimintaympäristöön liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Sisäiset asiat ovat lähtökohtaisesti tässä hetkessä käsillä olevia ja ulkoiset asiat taas pikemminkin tulevaisuudessa eteen tulevia tilanteita. SWOT-analyysin tarkoituksena

on tuottaa tietoa, joka toimii apuvälineenä tulevaisuuden valintojen ja toimintasuunnitelman teossa. (Vuorinen 2013, 88–89.)

<p>Vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luonto. • Päijänne. • Rauhallisuus. • Viihtyisä satama. • Ihmiset ja yhteisöllisyys. • Toimiva yhteistyö tapahtumajärjestäjien kesken. • Peruspalvelut lähellä. • Kulttuuriperintö ja -historia. • Keskeinen sijainti ja hyvät kulkuyhteydet. • Alkio-opisto ja Humak tuovat uutta osaamista alueelle. 	<p>Heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokoonumispaikkojen puute. • Vähäinen tapahtuma- ja harrastustarjonta. • Paikallisliikenteen vuorojen vähyys. • Parkkialueiden puute tapahtumia ajatellen. • Tyhjät liiketilat ja vähentyneet palvelut.
<p>Mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maaseutuasuminen ja monipaikkaisuus kaupungistumisen vastatrendinä. • Alueen vetovoiman lisääntyminen ja uusien asukkaiden tavoittaminen mm. hintatason, tapahtumien ja luonnonläheisyyden vuoksi. • Uutta yritystoimintaa ja asukkaita ranta- ja haja-asutusalueille kaavoituksen ja rakennuslupien myöntämisen myötä. • Elinvoiman, yritystoiminnan ja matkailun lisääntyminen Tähtiniemen master planin toteutumisesta. • Korpilahden vahvempi esille tuominen muun kaupungin matkailumarkkinoinnissa. 	<p>Uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden vähentyminen ja karkaaminen Jyväskylään. • Tyhjiillään rapistuvat rakennukset. • Kaupungistuminen. • Kuntien talouden kiristymisen ja palveluiden leikkaus. • Kaavoituksen sääntely ja rakennuslupien puute haittaa uuden yritystoiminnan ja asuinalueiden toteutumista. • Sosiaaliset ongelmat, kuten syrjäytyminen. • Korpilahden unohtaminen kaupungin kehittämistoimissa.

Taulukko 1: SWOT-analyysi Korpilahdesta veto- ja pitovoiman näkökulmasta

SWOT-analyysin teossa hyödynsin erityisesti kyselyjen (Kysely 1, Kysely 3) ja haastattelun (Lahti 2023) avulla keräämiäni näkemyksiä Korpilahden parhaista puolista sekä heikkouksista ja kehittämiskohteista. Liitin SWOT-analyysiin mukaan myös tapahtumajärjestäjien näkemyksiä (Kysely 2) tapahtumajärjestämisen sujuvuudesta sekä opinnäytetyön tietoperustassa esiintulleita haasteita ja mahdollisuuksia tulevaisuuden aluekehitykseen liittyen. Hankeideoissa pyrin ottamaan huomioon SWOT-analyysistä nousseita teemoja pohtimalla 1) miten käyttää hy-

väksi ja vahvistaa vahvuuksia, 2) miten poistaa, lieventää tai välttää heikkouksia, 3) miten varmistaa mahdollisuuksien hyödyntäminen sekä 4) miten poistaa tai lieventää uhat tai kääntää ne mahdollisuudeksi (Vuorinen 2013, 88–89).

Leader Jyväskylä myöntää hanketukia sekä yhdistyksille ja yhteisöille että yrityksille. Hanke- rahoitusta myönnetään maaseudun kylien yhteisöllisyyttä, viihtyvyyttä, elinvoimaisuutta tai toimintamahdollisuuksia lisääviin hankkeisiin (Leader Jyväskylä 2023a). Muotoilemani hankeideat voivat toimia innoituksena uusien hankkeiden suunnittelulle tarjoamalla perustellun näkemyksen siitä, miten alueen veto- ja pitovoimaa sekä yhteisöllisyyttä voisi lisätä. Ideoita voi käyttää sellaisenaan oman hankesuunnitelman pohjana tai ne voivat sytyttää kipinän oman hankeidean ja -suunnitelman kehittelyyn. Hankkeiden hakijoina voivat olla esimerkiksi Korpilahden alueen yrittäjäyhdistys, kotiseutuyhdistys, kyläseurat, oppilaitokset, yritykset ja yritystoimintaa suunnittelevat henkilöt sekä muut yhdistykset.

Tapahtumatehdas-hanke

Ensimmäinen hankeideani yhdistyksille tai yhteisöille on veto- ja pitovoimaa tapahtumista ammentava Tapahtumatehdas-kehittämishanke. Hankkeen tarkoituksena on uusien, erityisesti kesäkauden ulkopuolelle sijoittuvien eri kokoisten tapahtumien suunnittelu ja toteuttaminen. Lisäksi hankkeessa kehitettäisiin alueen vakiintuneiden tapahtumien toteutusta, kuten niiden markkinointia, yhteistyötä ja sponsorointia. Vakiintuneita tapahtumia olisi hedelmällistä tutkailla myös Korpilahden brändin näkökulmasta: voisiko Satama-Bluesista, Palvipäivistä tai alueen lukuisista kylätapahtumista olla persoonalliseksi Korpilahti-brändin rakentajaksi?

Hanke tarjoaisi tapahtumatuotannon koulutusta ja tukea alueen kyläseuroille ja muille toimijoille. Hankkeessa paikalliset pääsisivät toteuttamaan itsensä näköisiä tapahtumia ja myös nuoret otettaisiin vahvasti mukaan tapahtumatuotantoon. Hankkeessa tehtäisiin yhteistyötä Human Korpilahden kampuksen kulttuurituottajaopiskelijoiden kanssa, ja heiltä ammennettaisiin uusinta tietoa ja ideoita kylätapahtumien tuottamiseen. Opiskelijat voisivat suorittaa hankkeessa työharjoitteluja, ja tehdä hankkeelle myös opinnäyte- ja kehittämistöitä.

Hankkeen tavoitteena olisi lisätä alueen viihtyisyyttä ja vapaa-ajan mahdollisuuksia. Hanke tarjoaisi osallisuuden kokemuksia ja vaikuttamismahdollisuuksia niin nuorille kuin muille alueen asukkaille. Yhteisöllisen ja konkreettisen kehittämistoiminnan tavoitteena olisi lisätä alueen veto- ja pitovoimaa ja sitä kautta turvata alueen palveluiden ja yritysten jatkuvuutta. Yleis-

hyödyllisen kehittämishankkeen mahdollinen tukimuoto olisi hankkeen laajuudesta ja tehtävästä yhteistyöstä riippuen joko Yhteistyöhanke- tai Älykäs kylä -hankerahoitus (ks. Leader Jyväsräihi 2023d).

Korpilahden kulttuurikeidas -hanke

Yhteisöllistä viljelyä ja osallistavaa taide- ja kulttuuritoimintaa yhdistävä paikallisille ja alueella matkaileville suunnattu hanke toteutettaisiin Korpilahden satamassa viljelylaatikoiden ympäristössä. Kulttuurikeidas olisi kaikille avoin, esteettisesti miellyttävä kohtaamispaikka, jossa voisi ohjatun toiminnan ulkopuolella viettää aikaa viljelylaatikoita hoitaen tai vain niitä ihailen. Keitaan hyötykasvit olisivat vapaasti kaikkien käytettävissä ja keitaalla olisi pöytäryhmiä sekä esimerkiksi riippumattoja viihtyisää ajanviettoa ajatellen. Hanke tarjoaisi monipuolisia, myös hyvin matalan kynnyksen mahdollisuuksia, yhteiseen tekemiseen. Keitaan ympärillä toteutettaisiin myös kaikille avoimia tapahtumia, kuten musiikki- ja teatteriesityksiä.

Kesäinen kulttuurikeidas voisi toisaalta olla myös osa laajempaa kohtaamispaikkoja ja yhteisöllistä kulttuuritoimintaa ja tapahtumia toteuttavaa hanketta. Hankkeen tavoitteena olisi vahvistaa alueen veto- ja pitovoimaa lisäämällä yhteisöllisyyttä, osallisuutta, viihtyvyyttä, tapahtumia ja vapaa-ajan mahdollisuuksia. Mahdolliset tukimuodot olisivat Pienhanke pienimuotoisempaan toteutukseen tai Yhteistyöhanke laajempaa tapahtumakokonaisuutta varten (ks. Leader Jyväsräihi 2023d).

Korpilahden kulttuuriperintö eloon -hanke

Niin ikään yhdistyksille ja yhteisöille suunnattu – ja niiden yhteistyötä vahvistava – idea on Korpilahden kulttuuriperintö eloon -kehittämishanke, jossa tuotaisiin esille ja elävöitetäisiin alueen rikasta kulttuurihistoriaa. Hankkeen tarkoituksena olisi järjestää vahvasti kotiseutuhistoriaan ja aitoon paikallisuuteen kytkeytyviä (vrt. Halme 2019) tapahtumia alueen kulttuuriympäristöissä. Hankkeessa voitaisiin kunnostaa vuonna 1874 rakennettu Vanha Mylly toimintakuntoon näytösjaohatuksia ja kulttuuriperintöä elämyksellisesti havainnollistavia tapahtumia varten. Hankkeen toimenpiteitä olisivat sekä Vanhan Myllyn että muiden kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden kulttuuriperinteen tallentaminen, tarinallistaminen ja elävöittäminen esimerkiksi teatterin ja musiikin keinoin.

Hankkeen tavoitteena olisi kehittää tapahtuma- ja matkailutoimintaa vahvasti paikallisen kulttuuriperinteen ympärille, vahvistaa paikallista yhteisöllisyyttä ja vaalia kulttuuriperinnettä.

Hankkeen mahdolliset tukimuodot olisivat Pienhanke- ja Yhteistyöhankerahoitus, joista investointeja tukevalla pienhankerahoituksella voisi toteuttaa Myllyn konkreettisen kunnostuksen (ks. Leader Jyväsräihi 2023d).

Kohtaamispaikkoja Korpilahdelle -hanke

Muita yhdistyksille ja yhteisöille suunnattuja kehittämismahdollisuuksia voisivat olla erilaiset kohtaamispaikkoja luovat investointihankkeet. Olohuone asukkaille ja yhdistyksille -hankkeen tarkoituksena olisi kunnostaa kirkonkylällä sijaitseva tyhjänä oleva tila paikallisia ihmisten ja yhdistysten kokoontumisia varten. ”Olohuoneeseen” voisi toteuttaa myös etätyöskentelyn mahdollistavat puitteet. Toinen investointihanke voisi olla huoltorakennuksen rakentaminen kirkonkylän koulunmäellä sijaitsevalle urheilukentälle. Rakennus mahdollistaisi urheilukentän ja sen viereen syyskuussa 2023 rakentuvan skeittiparkin ja pumptrackin monipuolisemman käytön. Rakennuksessa olisi mahdollisuus välineiden lainaamiseen sekä pukukopit ja wc. Investointihankkeena voisi toteuttaa myös katetun kohtaamispaikan, vaikkapa kaikille avoimen grillikatoksen, sataman tai keskustan alueelle. Myös Jyväskylän kaupungin kanssa yhteistyössä toteutettava ulkokuntosali satamaan toisi ihmisiä yhteen sekä lisäisi viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Oheisten investointihankkeiden tavoitteena olisi vahvistaa yhteisöllisyyttä, tukea hyvinvointia sekä lisätä osallisuutta, viihtyvyyttä ja vapaa-ajan mahdollisuuksia. Investointien suhteen rahoitusta voisi hakea Yleishyödyllisenä investointihankkeena, Pienhankkeena (ks. Leader Jyväsräihi 2023d) tai hajautetusti eri tahoilta.

Virtaa talvikauteen- ja Välinevuokraamo -hankkeet

Alueen elinvoimaisena säilymisen kannalta on merkittävää turvata myös yritysten toimintamahdollisuuksien jatkuminen. Yrityksille kehittämistyön pohjalta muotoilemani hankeideat ovat Virtaa talvikauteen -hanke sekä Välinevuokraamo -hanke. Virtaa talvikauteen -hankkeen tarkoituksena on nimensä mukaisesti talvikauden kannattavuuden tukeminen yritysten välistä yhteistyötä ja uusia palveluita kehittämällä. Yhtenä toimintamuotona hankkeessa voisi olla erilaisten talvikauden tapahtumien järjestäminen yhteistyössä muiden alueen yritysten ja myös esimerkiksi yhdistysten ja oppilaitosten kanssa. Hankkeessa olisi mahdollista kehittää uusia tuotteita ja palveluita kestävän matkailun ympärille sekä lisätä markkinointiyhteistyötä. Hankkeessa voitaisiin tehdä yhteistyötä Humakin, Jyväskylän kaupungin ja Visit Jyväskylän kanssa. Hankkeen toteuttamistapa olisi Yritysrühmähanke (ks. Leader Jyväsräihi 2023e).

Pienempinä yrityksille suunnattuina hankkeina voisivat olla erilaiset yritystoiminnan käynnistämiseen, kehittämiseen ja investointeihin tähtäävät hankkeet. Kyselyiden perusteella kysyntää voisi olla esimerkiksi Sup-lautoja, kanootteja, vesiskoottereita ja muita liikuntavälineitä tarjoavalle välinevuokraamolle. Myös uuden yritystoiminnan kehittäminen Päijänteen mahdollisuudet huomioivan kestävän luonto- ja vesimatkailun sekä hyvinvoinnin ympärille voisi herättää kiinnostusta erityisesti Tähtiniemen master planin toteutuessa. Yritykset voisivat hakea toimintaan omiin tarpeisiinsa ja toimintaansa soveltuen joko yrityksen käynnistys-, kehittämis- tai investointitukea (ks. Leader Jyväsräihi 2023e).

7 LOPUKSI

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin maaseudun veto- ja pitovoiman lisäämistä tapahtumien ja yhteisöllisen kulttuuritoiminnan avulla. Kyselytutkimusten tuloksista nousi esille selkeä toive tapahtumatarjonnan lisäämisestä sekä ihmisten kohtaamisia mahdollistavien puitteiden tarjoamisesta. Tapahtumat nähtiin paitsi viihtyisyyttä lisäävänä tekijänä, myös keinona lisätä alueen yhteisöllisyyttä. Tapahtumien ja harrastusmahdollisuuksien vähyys sekä kohtaamispaikkojen puute nousivat kärkeen myös kysyttäessä Korpilahden heikkouksia ja kehittämiskohteita. Tapahtumia ja kohtaamispaikkoja kaivattiin lisää erityisesti talvikauteen ja ilta-aikoihin.

Opinnäytetyössä tutkin, millaisia asioita Jyväskylään kuuluvan Korpilahden asukkaat pitävät oman asuinalueensa viihtyvyyden kannalta tärkeinä. Kehittämistyön painopisteenä olleen satama- ja keskusta-alueen viihtyvyyttä lisääviksi tekijöiksi nostettiin 1) siisteys ja ympäristön esteettisyys, 2) kohtaamispaikat, 3) tapahtumat sekä 4) palvelut ja aktiviteetit.

Selvitin lisäksi, millaiselle tapahtuma- ja kulttuuritoiminnalle on kysyntää. Pääasiassa Korpilahden alueen vakituisten asukkaiden täyttämässä kyselyssä selkeästi eniten toivottiin musiikkitapahtumia. Seuraavaksi toivotuimpia olivat lapsiperheille suunnatut ja ikäryhmiä yhdistävät tapahtumat. Yli kolmasosa vastaajista toivoi urheilu- ja liikuntatapahtumia, teatteria sekä nuorille suunnattuja tapahtumia. Korpilahden yhtenäiskoulun 9. luokalle osoitetussa vastaavassa kyselyssä suosituimpia olivat urheilu- ja liikuntatapahtumat, joita toivoi reilusti yli puolet nuorista. Myös markkinat saivat nuorten keskuudessa kannatusta yli puolelta vastaajista. Seuraavaksi eniten nuoret toivoivat elokuvia.

Merkityksellinen huomio nuorille järjestetyssä työpajassa oli se, että tapahtuman ideointi ja esittely lisäsi nuorten kiinnostusta tapahtumajärjestämiseen. Mahdollisuudella vaikuttaa niinkin konkreettisesti oman asuinalueen toimintaan taas voisi olla suuri merkitys kokemukseen paitsi omista vaikutusmahdollisuuksista myös yhteisöllisyydestä. Se, että lapset ja nuoret kiinnittyvät kotiseutuunsa ja kokevat kuuluvansa paikalliseen yhteisöön voi olla myös paluumuuton näkökulmasta erittäin merkittävää. Nuorille toteutetun kyselyn perusteella ne nuoret, jotka ajattelivat asuvansa alueella myös tulevaisuudessa, kokivat yhteenkuuluvuutta alueen ihmisiin.

Toisaalta on selvää, että kaikista nuorista ei tule paluumuuttajia. Myös maailmalle muuttavien nuorten kokemuksilla voi kuitenkin olla kauaskantoisia vaikutuksia kotiseudun vetovoiman näkökulmasta. Maailmalla tehty brändityö oman kotiseudun puolesta voi lisätä alueelle suuntau-

tuva matkailua – kenties myös edesauttaa sinne muuttoa. Paikkakunnan nuorten ohella myöskään opiskelijoiden ei tulisi ajatella olevan vain läpikulkumatkalla. Korpilahden tilanne opiskelijoiden suhteen on kylän kokoon nähden erityisen hyvä, ja Alkio-opiston ja Humanistisen ammattikorkeakoulun oppilaat tulisikin nähdä sekä alueen kehittäjinä että potentiaalisina korpilahtelaisina. Opiskelijoiden jääminen paikkakunnalle on varmasti hyvin usein kiinni sopivien työpaikkojen määrästä, mutta Korpilahden sijainti on toisaalta varsin ihanteellinen myös silloin, jos työssäkäyntialue suuntautuu Jyväskylään tai Jämsään.

Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää konkreettisia keinoja maaseudun veto- ja pitovoiman lisäämiseksi. Keinoja olen pyrkinyt tuomaan esille kootessani yhteen selkeimpiä kyselyjen pohjalta nousseita teemoja. Kehittämistyön perusteella merkittävin konkreettinen keino olisi lisätä kohtaamisia niin tiloja kuin toimintaa lisäämällä. Kehittämistyön konkretisointia olen työstänyt edelleen työn tilaajalle toteuttamassani Veto- ja pitovoimainen Korpilahti -selvityksessä. Selvitykseen sisällytin keräämäni tiedon pohjalta muotoilemiani hankeideoita niin yhdistyksille ja yhteisöille kuin yrittäjille. Ajatuksena on, että hankeideoita voi soveltaa sellaisenaan oman hankesuunnitelman pohjana tai ne voivat toimia innoituksena lähteä muotoilemaan itse kehitettävän hankkeen tarvetta ja toteutusta. Leader Jyväsriihen toiminnanjohtaja Leena Karjalainen kommentoi työtäni palautteessaan seuraavasti:

Jyväsriihen näkökulmasta opinnäytetyö on erittäin vaikuttava ja onnistunut. Kyseessä on systemaattisesti tehty tutkimus, jonka vaiheet on kuvattu erittäin hyvin. Tutkimuksen viitekehys ja alueen ominaispiirteet on perusteellisesti kuvattu. Paikallislähtöinen ideointi on onnistunut erittäin hyvin, ja työssä käytettyjä metodeja voi kopioida muillekin alueille. Tutkimusaineiston pohjalta on loogisesti ja perustellusti koostettu alueelle toteuttamiskelpoisia kehittämisideoita. Opinnäytetyö on inspiroiva ja tulokset on esitetty ymmärrettävässä ja hyvin tiivistetyssä muodossa. Työ antaa ideoita myös siihen, kuinka Jyväsriihi toimijana voi paremmin aktivoida alueen asukkaita yhdessä keräämään ja pohtimaan oman alueensa kannalta parhaita kehittämisideoita. (Karjalainen 2023b.)

Vaikka tapaustutkimukseen pohjaava opinnäytetyöni keskittyykin nimenomaan Korpilahden alueeseen, voivat tehdyt havainnot palvella soveltuvin osin myös muita alueita. Ajattelen, että työ tarjoaa konkreettisia esimerkkejä kylien tapahtuma- ja kulttuuritoiminnan kehittämiseen ja erityisesti se havainnollistaa tapahtumien ja yhteisöllisen toiminnan merkittävyyttä. Veto- ja pitovoiman lisääminen on valtavan laaja kokonaisuus, jota ei pysty millään ottamaan kokonaan haltuun opinnäytetyön laajuuden puitteissa. Tämä työ onkin tarkastellut veto- ja pitovoiman lisäämistä hyvin rajatun aihepiirin näkökulmasta, ja kartoittamatonta aluetta jää vielä runsaasti työn ulkopuolelle. Alkuperäinen ajatukseni oli, että paneutuisin työssä laajemmin paikallisen

taide- ja kulttuuritoiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun, mutta tehdyn selvitystyön myötä painopiste kallistui vahvemmin tapahtumien ja matalan kynnyksen yhteisöllisen kulttuuritoiminnan suuntaan.

Jatkossa olisi kiinnostavaa selvittää, miten Korpilahden jo olemassa olevia kylätapahtumia voisi kehittää entisestään ja kuinka ne soveltuisivat laajempaan brändityöhön. Muun muassa Satama-Blues ja Päijänteen Palvipäivät ovat esimerkkejä yhteisölähtöisestä ja omaehtoista kulttuuritoiminnasta, jolle soisi laajempaakin näkyvyyttä. Persoonallisina ja selkeästi rajatun konseptin ympärille rakentuvina tapahtumina ne voisivat erottua positiivisesti kesäisen Suomen tapahtumatarjonnasta myös kansainvälisten matkailijoiden näkökulmasta. Ajattelen, että tulevaisuudessa tehtävä tapahtumatoiminnan kehittäminen voisi hyötyä yksityiskohtaisemmasta, esimerkiksi tiettyyn tapahtumaan kohdistuvasta, vertailukehittämisestä. Kohteena voisi olla esimerkiksi pienessä kainuulaisessa Kuhmon kaupungissa jo 1970-luvulta järjestetty Kuhmon kamarimusiikki -festivaali (Kuhmon kamarimusiikki 2023). Yli 20 000 vierailijaa itärajalta koovaan, kansainvälisestikin arvostettuun musiikkifestivaaliin (Finland Festivals 2023) tutustuminen toisi varmasti näkemystä omaperäisen, veto- ja pitovoimaa lisäävän tapahtuman tuottamiseen.

Opinnäytetyö vahvisti hypoteesia siitä, että Korpilahden aluekehittäminen on vahvasti aktiivisten paikallisten käsissä. Asiantuntijahaastattelussa toistui useaan kertaan sekä suoraan että riivien välistä se, että juuri yksittäisten asukkaiden aktiivisuus oli saanut asioita menemään eteenpäin niin hanketoiminnan, kulttuuriperinnön säilyttämisen kuin tapahtumien järjestämisen suhteen. Kääntöpuolena yksittäisten aktiivisten ihmisten varaan rakennetussa toiminnassa on se, että ilman heitä toiminta saattaa tyrehtyä nopeastikin – kuten oli myös käynyt (Lahti 2023).

Yksittäisten ihmisten ohella aktiivisuutta tulisikin vahvistaa yhdistyksissä ja seuroissa ja erityisesti niiden välillä. Yhdistysten välistä yhteistyötä tehdään jo jonkin verran, mutta toiminnalta puuttuu selkeämpi struktuuri, suunnitelmallisuus sekä viestintäkanava. Opinnäytetyöprosessin edetessä tietoa työn alla olevista projekteista tai pienimuotoisemmista toimista tihkui sieltä täältä ja monista toimista täytyi ottaa selvää useamman mutkan kautta. Pahimmillaan katkokset viestinnässä saavat aikaan sen, että kaupunki ja paikalliset yhteisöt työskentelevät tahollaan samojen asioiden parissa ja tekevät siten päällekkäistä ja turhaa työtä. Tulevaisuudessa toivottavaa olisikin, että yhdistykset, seurat ja paikalliset yritykset yhdistäisivät voimansa entistä järjestelmällisemmin. Toiminnan sujuvuuden ja työtaakan jakamisen kannalta olisi tärkeää muodostaa vähintäänkin yhteinen viestintäkanava, jossa tietoa tulevista suunnitelmista, ideoista ja

tapahtumista voisi jakaa. Yhteiset tapahtumat, tapahtumatoiminnan vuosikalenteri ja esimerkiksi yhtenäiseen Korpilahti-brändin vahvistamiseen tähtäävä hanke veisi toimintaa vielä tavoitteellisempaan ja vaikuttavampaan suuntaan.

Kehittämistyön tulosten perusteella näyttää vahvasti siltä, että kaupungin aktiivisemmalle roolille ja resurssien jakamiselle olisi tarvetta. Kuitenkin ainakin tapahtumajärjestäjille toteutetun kyselyn mukaan yhteistyö kaupungin kanssa koettiin liian kankeaksi ja byrokraattiseksi, eikä sitä kaivattu lisää. Rivien väleistä voi toisaalta lukea, että mikäli esimerkiksi lupa-asioiden hoitamista helpotettaisiin, asenne voisi olla toinen. Selkeästi lupa-asioiden hoitamiseen nimetty toimihenkilö voisi sujuvoittaa vapaaehtoisvoimin järjestettävien tapahtumien toteutusta huomattavasti. Kyselyjen perusteella kaupungin vetoapua ja Korpilahden huomioimista muun muassa kaupungin markkinoinnissa, lupa-asioiden hoitamisen helpottamisessa ja kaavoituksessa sen sijaan toivottiin. Joistain vastauksista välittyi näkemys siitä, että kaupungin tulkitaan näkevän Korpilahden lähinnä kulueränä ja sivuuttavan siihen liittyvän potentiaalin.

Tämä opinnäytetyö on ajankohtainen tilanteessa, jossa julkinen talous on erityisen tiukalla ja aluetalouteen vaikuttavat niin väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku kuin kaupungistuminen. Maaseudun asukkaiden omaan aktiivisuuteen perustuva yhteisöllinen aluekehittäminen voi toisaalta sekä paikata julkisten varojen vähenemistä että vauhdittaa tulevaa talouskasvua alueen elinvoimaisuutta lisäämällä. Muun muassa Leader-ryhmien myöntämät hanketuet ovat ensiarvoisen tärkeitä maaseudun kehittämisen kannalta. Leader-hankkeet tarjoavat varsin käytökelpoisen työkalun myös resursseiltaan hyvin rajallisen maaseudun kulttuurituotannon kehittämiseen.

Maaseutualueiden kehitystä ei tule kuitenkaan jättää vain talkootyön ja hankkeiden varaan. Kylien yhteisöt ja niissä toteutettava aktiivinen oman elinympäristön kehittäminen tulisi nähdä voimavarana ja asiana, josta voi ottaa myös mallia. Päijänteen Palvipäivät, Satama-Blues, yhteisöllinen viljely ja -taidepaja, satamaan pystytetty selfiekehys ja Kukka sinulle -yhteisötaidtempaus puhumattakaan lukuisista eri kylillä järjestetyistä tapahtumista ja vedetyistä hankkeista ovat vain pieni osa viime aikoina Korpilahdella toteutettua kansalaisaktiivisuutta. Monessa kylässä on vahvaa talkoohenkeä, hyvinvointia ja konkreettista kehitystä edistävää yhteisöllisyyttä sekä omasta aktiivisuudesta kumpuavaa kulttuuritarjontaa, jota kannattaa vaalia ja nostaa esille.

Juuri kylistä voi löytyä niitä persoonallisia tekijöitä, mikä tekee myös kunnasta erottuvan ja kiinnostavan. Olosuhteidenkin pakosta itse kehitetyt tapahtumat voivat erottua myös positiivisesti samoja esiintyjiä ja konseptia kierrättävistä suurista kaupunkifestivaaleista. Kuntien tulisi tunnistaa kylissä toteutettava omaehtoinen ja -peräinen kulttuuritoiminta hyvin potentiaalisena vetovoimatekijänä. Maaseutukylät voivat olla nimenomaan yksi alueen menestystekijöistä, eivät ylimääräinen kuluerä.

LÄHTEET

- Alapartanen, Kaisa 2017. Elämys alkaa siitä, mihin sanat loppuvat. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu: e-Signals. Viitattu 13.10.2023. <https://esignals.fi/kategoria/palvelu/elamys-alkaasiita-mihin-sanat-loppuvat/#f8bbfd8a>
- Alkio-opisto 2023. Opintolinjat. Viitattu 29.9.2023. <https://alkio.fi/opintolinjat/>
- Antikainen, Janne & Auri, Elina & Lahti, Kristiina & Levä, Kimmo & Mattinen, Maire & Vanhatalo, Riitta 2018. Kulttuuriympäristöstä elinvoimaa ja hyvinvointia maakuntiin. Ympäristöministeriön raportteja 15/2018. Viitattu 12.9.2023. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160827/YMra_15_2018_Kulttuuriymparistosta_elinvoimaa.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Antikainen, Timo 2022. Mistä kaupunkien vetovoima syntyy? Case Tampere. Toiminnan uudistajat -podcast. Kuntien Tiera. Viitattu 13.9.2023. <https://open.spotify.com/episode/2GNJ7oT1OhBuVeJXeXe6iW>
- Aro, Timo 2021. Kukoistavan alueen viitekehys. Luento. Yhteisöt kasvualustana -seminaari. Paikallisen aluekehittämisen mahdollisuudet. 21.3.2021. Viitattu 12.9.2023. <https://www.phkylat.fi/yhteisot-kasvualustana/>
- Finland Festivals 2023. Kuhmon kamarimusiikki päättyi suureen suosioon – vuoden 2024 teema on Rajalla. Uutinen. Viitattu 19.9.2023. <https://festivals.fi/kuhmon-kamarimusiikki-paattyi-suureen-suosioon-vuoden-2024-teema-on-rajalla/>
- Halme, Anna-Maija 2019. Kulttuuritapahtuma on hyvä investointi. Suomen Kotiseutuliitto. Uutinen. Viitattu 19.9.2023. <https://kotiseutuliitto.fi/kulttuuritapahtuma-on-hyva-investointi/>
- Hautio, Minna (toim.) 2016. Tavoittaako taide? : kokemuksia kunta- ja aluetaitelija- sekä lähiöhankeista. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 30.9.2023. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/123085/9789524562508.pdf?sequence=6&isAllowed=y>
- Harilahti-Juola Virpi & Himanen, Satu & Laitinen, Riitta Johanna 2022. Tää on mulle tärkeä ystävänikirja. Maaseudun sivistysliitto. Viitattu 17.9.2023. [file:///C:/Users/ASUS/Downloads/Taa-on-mulle-tarkee-ystävänikirja%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/ASUS/Downloads/Taa-on-mulle-tarkee-ystävänikirja%20(1).pdf)
- Hirvonen Saara & Helpinen Varpu & Niiranen Pekka & Passoja Anu & Rantala Kati 2022. Muut-totilastoissa suurin mullistus vuosikymmeniin: Uudeltamaalta lähdetään nyt pois, mutta Lappi vetää lisää väkeä. Uutinen. Viitattu 10.9.2023. <https://yle.fi/a/3-12463188>
- Holopainen, Hanna 2020. Markkuun kylä Tyrnävältä on saanut Vuoden kylä -tittelin. Yle: Uutinen. Viitattu 18.9.2023. <https://yle.fi/a/3-11649358>
- Homi, Harri & Kinnunen, Maarit & Ristolainen, Niina 2022. Elämää kulttuurin juurista latvoille. Nuorisohanke elävän musiikkikulttuurin moninaisuuden ja jatkuvuuden turvaamiseksi. Loppuraportti. Viitattu 14.10.2023. https://www.livefin.fi/wp-content/uploads/2022/09/Elamaa_kulttuurin_juurista_latvoille_loppuraportti.pdf
- Humanistinen ammattikorkeakoulu & Leader Jyväsräihä ry & Leader Vesuri-ryhmä ry 2020. Maailmanperinnöstä voimaa paikallisiin palveluihin -hankkeen loppuraportti. Viitattu

- 29.9.2023. <https://maailmanperinto.humak.fi/wp-content/uploads/sites/51/2020/02/maailmanperinto-loppuraportti-2.pdf>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023. Struve Experience: Hankeinfo. Viitattu 29.9.2023. <https://struve.humak.fi/hankeinfo/>
- Jokinen, Henni 2023. Kangasniemen Koittila on valittu Suomen kyläksi – 190 asukkaan pienyhteisö vakuutti valintaraadin. Yle: Uutinen. Viitattu 18.9.2023. <https://yle.fi/a/74-20027996>
- Jyväskylän kaupunki 2023a. Jyväskylän asuinalueet: Korpilahti. Viitattu 19.9.2023. <https://www.jyvaskyla.fi/asuminen-rakentaminen-ja-liikenne/asuminen/kotikulmat-jyvaskylan-asuinalueet/korpilahti>
- Jyväskylän kaupunki 2023b. Satamat ja venepaikat. Viitattu 24.9.2023. <https://www.jyvaskyla.fi/satamat>
- Jyväskylän kaupunki 2023c. Kulttuuriluotsitoiminta. Viitattu 10.10.2023. <https://www.jyvaskyla.fi/kulttuuri/kulttuuripalvelut/kulttuuriluotsit>
- Järvelä, Kaisa 2023b. Facebook-päivitys 21.4.2023, 12:50. Viitattu 14.10.2023. https://www.facebook.com/photo/?fbid=10222013756749722&set=gm.2919716951495895&idornativity=363156533818629&locale=fi_FI
- Järvelä, Kaisa 2023c. Facebook-päivitys 20.6.2023, 21:38. Viitattu 14.10.2023. <https://www.facebook.com/groups/korpilahti/permalink/2965932023541054/>
- Kallio-Kurssi, Harri 2023. MT-gallup: Yli miljoona haluaa muuttaa maalle – enemmistö valmis tukemaan maaseutua verovaroin. Viitattu 12.9.2023. <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/ccabad26-5e53-4434-8156-be8799366db0?fbclid=IwAR1ogt7TQxA3Yrl-gHTqn8eiTUOp8TDaaYXMstZ0sNjBQuGzhbwC-lbM4GE0>
- Kangas, Anita & Kivistö, Kalevi 2011. Kuntien kulttuuritoiminnan tuki- ja kehittämiss politiikka. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2011:12. Viitattu 18.9.2023. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75479/tr12.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Karjalainen, Leena 2023a. Suullinen tiedonanto. 8.5.2023.
- Karjalainen, Leena 2023b. VS: Ensimmäinen versio opinäytetyöstä sekä Veto- ja pitovoimainen Korpilahti -selvitys. Email nea.kukkonen(at)gmail.com. 15.10.2023.
- Kiipeli, Satu & Hoppu, Petri 2021. Vetovoimaa kulttuurista – tapahtumien aluetaloudellinen merkitys. Viitattu 9.10.2023. <https://oamk.fi/oamkjournal/2021/vetovoimaa-kulttuurista-tapahtumien-aluealoudellinen-merkitys/>
- Kolbe, Laura & Hannikainen, Matti O. 2021. Suomen kuntakehityksen ja kaupungistumisen pitkä linja. Urbaria Summaries Series 2021/7. Helsingin yliopisto. Viitattu 11.9.2023. https://www.helsinki.fi/assets/drupal/2021-09/laura_kolbe_matti_o_hannikainen_suomen_kuntakehityksen_ja_kaupungistumisen_pitka_linja.pdf
- Korpilahden musiikkiyhdistys ry 2023. Yhdistyksen verkkosivut. Viitattu 14.10.2023. <https://musary.net>

- Korpilahden toimintakeskus 2023. Facebook-päivitys 6.10.2023, 13.23. Viitattu 14.10.2023. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid024ZRaSJWH2NBDJpCnRB8BviDpYSizZ-sUdCXoMdnKoca3cUDduDhTmLqPReU7jycpMI&id=100066701011723&locale=fi_FI
- Korpilahden yrittäjät 2022. Tapahtumat: Päijänteen palvipäivät. Viitattu 29.9.2023. <https://www.yrittajat.fi/tapahtumat/pajanteen-palvipaivat/>
- Korpilahti-lehti 2021. Tähtiniemestä uutta vetovoimaa Pohjois-Päijänteelle. Uutinen. Viitattu 29.9.2023. <https://www.korpilahtilehti.fi/etusivunjutut/tahtiniemesta-uutta-vetovoimaa-pohjois-pajanteelle/>
- Kuhmon kamarimusiikki 2023. Verkkosivut. Viitattu 18.9.2023. <https://kuhmofestival.fi>
- Laamanen, Elina & Kultanen, Helena 2019. Seutukaupunkien vetovoimatutkimus. Viitattu 12.9.2023. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Seutukaup_vetovutk2019_raporttiLAAJA_14042019.pdf
- Lamminaho, Tiina 2023. Pisin porkkana ja pullein peruna kasvamassa. Korpilahti-lehti 22/2023, 1.
- Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019)
- Leader Jyväsräihi 2023a. Leader-rahoitus. Viitattu 27.9.2023. <https://keskisuomenmaaseutu.fi/jyvasriihi/leader-rahoitus/>
- Leader Jyväsräihi 2023b. Jyväällä – Jyväsräiheen paikallinen kehittämisstrategia 2023–2027. Viitattu 27.9.2023. <https://keskisuomenmaaseutu.fi/wp-content/uploads/2022/08/Jyvasriihi-Jyvalla-strategia-2023-2027.pdf>
- Leader Jyväsräihi 2023c. Jyväsräiheen strategia. Viitattu 13.10.2023. <https://keskisuomenmaaseutu.fi/jyvasriihi/leader-rahoitus/jyvasriihen-strategia/>
- Leader Jyväsräihi ry 2023d. Rahoitus yhdistyksille ja yhteisöille: Tukimuodot. Viitattu 14.10.2023. <https://keskisuomenmaaseutu.fi/jyvasriihi/rahoitus-yhdistyksille-ja-yhteisöille/tukimuodot/>
- Leader Jyväsräihi ry 2023e. Rahoitus yrityksille: Tukimuodot. Viitattu 14.10.2023. <https://keskisuomenmaaseutu.fi/jyvasriihi/rahoitus-yrityksille/tukimuodot/>
- Leader Jyväsräihi ry 2023f. Jyväsräihi järjestää lokakuussa Hankeklubin – ilmoittaudu mukaan! Viitattu 14.10.2023. <https://keskisuomenmaaseutu.fi/hankeklubi2023-10/>
- Leader Suomi 2023a. Leader Suomi: toimintaa, neuvontaa ja rahoitusta. Viitattu 11.9.2023. <https://leadersuomi.fi>
- Leader Suomi 2023b. Rahoitus. Viitattu 13.10.2023. <https://leadersuomi.fi/rahoitus>
- Leader Suomi 2023c. Mitä on Leader?. Viitattu 13.10.2023. <https://leadersuomi.fi/mita-on-leader>
- Lähdesmäki, Tuuli 2016a. Brändit, imagot ja kulttuurisen erottautumisen talous. Teoksessa Sanna Karkulehto & Tuuli Lähdesmäki & Juhana Venäläinen (toim.) Elämykset kulttuurina ja kulttuuri elämyksinä : kulttuurintutkimuksen näkökulmia elämystalouteen. Jyväskylän

- yliopisto: Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 48, 83–84. Viitattu 13.10.2023. <file:///C:/Users/ASUS/Downloads/978-951-39-7116-8.pdf>
- Lähdesmäki, Tuuli 2016b. Kaupunkien elämyksellinen kehittäminen ja imagotyö. Teoksessa Sanna Karkulehto & Tuuli Lähdesmäki & Juhana Venäläinen (toim.) Elämykset kulttuurina ja kulttuuri elämyksinä : kulttuurintutkimuksen näkökulmia elämystalouteen. Jyväskylän yliopisto: Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 48, 85–109. Viitattu 13.10.2023. <file:///C:/Users/ASUS/Downloads/978-951-39-7116-8.pdf>
- Maaseutupolitiikan neuvosto 2020. Maaseutubarometri 2020 osa 1 julkaisutilaisuuden kooste: Maaseutuun liitetään positiivisia mielikuvia. Viitattu 9.10.2023. <https://www.maaseutupolitiikka.fi/uutiset/maaseutubarometri-2020-julkaisutilaisuuden-kooste>
- Meriläinen, Rosa 2023. Kulttuurista elinvoimaa harvaan asutuille alueille. Viitattu 11.9.2023. <https://kulttuurijataide.fi/kulttuurista-elinvoimaa-harvaan-asutuille-alueille/>
- Metsähallitus 2023. Vaarunvuorten luonto. Viitattu 21.9.2023. <https://www.luontoon.fi/vaarunvuoret/luonto>
- MTV Uutiset 2023. Pandemiasta landemia: Miljoona suomalaista haaveilee maallemuutosta. Viitattu 10.9.2023. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/pandemiasta-landemia-miljoona-suomalaista-haaveilee-maallemuutosta/8619784#gs.s6x5a7>
- Nissinen, Heli 2015. Sitran trendit: Kaupunkien roolit korostuvat. Viitattu 11.9.2023. <https://www.sitra.fi/artikkelit/sitran-trendit-kaupunkien-roolit-korostuvat/>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritakoski, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015. Kulttuurin kehittäminen maaseudulla. Kulttuurihankkeet Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa kaudella 2007-2013. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2015:12. Viitattu 30.9.2023. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75118/okm12.pdf?sequence=1>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018. Taide ja kulttuuri osana alueiden kehitystä: Näkymä vuoteen 2025. Viitattu 12.9.2023. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160801/OKM_20_2018.pdf
- Perkkiö, Hanna 2022. Kalajoen Rautio valittiin vuoden kyläksi – viimekesäisen metsäpalon alueelle suunnitellaan luontoreitistöä. Maaseudun tulevaisuus: Uutinen. Viitattu 18.9.2023. <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/uutiset/a9f01166-6191-4472-9d19-88d192d4e87c>
- Putkilahden kylälehti 2009. Päijänteen Palvipäivillä paljon kävijöitä. Putkilahden kylälehti 8/2009. Viitattu 21.9.2023. <https://www.putkilahti.net/k090824i.php>
- Päijänteen palvipäivät 2017. Facebook-päivitys 29.6.2023, 19:50. Viitattu 14.10.2023. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=773350682847305&set=pb.100053535116094.-2207520000>
- Rintamäki, Minna 2023. Pitovoima – liima jolla saat työntekijän pysymään. Suomen yrittäjäopisto: Blogi. Viitattu 9.10.2023. <https://www.syo.fi/pitovoima-liima-jolla-saat-tyontekijan-pysymaan/>

- Ruusuvirta, Minna & Renko, Vappu & Luonila, Mervi 2020. Kuntien kulttuuritoiminnan nykytila ja kehittämistarpeet. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore: Cuporen työpapereita 12. Viitattu 12.10.2023. https://www.cupore.fi/images/tiedostot/tyopaperit/kuntien_kulttuuritoiminnan_nykytila_ja_kehittamistarpeet.pdf
- Rytkönen, Mikko 2020. Kulttuurifestivaalien aluetaloudelliset vaikutuksen Pohjois-Pohjanmaalla. Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu. Viitattu 19.9.2023. <https://www.ouka.fi/documents/6281062/12164838/Kulttuurifestivaalien+vaikutukset+Pohjois-Pohjanmaalla.pdf/1a1c15e2-6d1b-4958-8588-700f3eebeac5>
- Sieviläinen, Emilia 2022. Veto- ja pitovoiman merkitys ikäystävällisessä rekrytoinnissa. Huoneentaulu Siun soten lähiesihenkilöille ikäystävällisen rekrytoinnin kehittämisen tueksi. Karélia-ammattikorkeakoulu: Opinnäytetyö. Viitattu 9.10.2023. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/784173/Sievilainen_Emilija.pdf.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Sitra 2018. Näkökulmia taiteen ja kulttuurin talousvaikutuksiin. Viitattu 11.9.2023. <https://kulttuurijataide.fi/wp-content/uploads/2019/01/Taiteen-ja-kulttuurin-vaikutukset-talouteen-tietokortti-09122018.pdf>
- Suomen kylät 2021. Vuoden kylä on Pirkanmaalla sijaitseva Lantulan kylä. Tiedote. Viitattu 18.9.2023. <https://suomenkylat.fi/ajankohtaista/uutiset/vuoden-kyla-on-pirkanmaalla-sijaitseva-lantulan-kyla>
- Suomen ympäristökeskus 2023. Kaupunkiseudut ja kaupungistuminen. Viitattu 11.9.2023. <https://www.ymparisto.fi/fi/rakennettu-ymparisto/kaupunkiseudut-ja-kaupungistuminen>
- Takalainen, Jaakko 2020. Kuntiin pitovoimaa katteettoman houkuttelun sijaan. Viitattu 9.10.2023. <https://jyty-lehti.fi/ajankohtaista/kuntiin-pitovoimaa-katteettoman-houkuttelun-sijaan/>
- Tapahtumateollisuus ry 2023. Mitä on tapahtumateollisuus. Viitattu 19.9.2023. <https://www.tapahtumateollisuus.fi/mita-on-tapahtumateollisuus/>
- Tervonen, Kari 2023. Musiikinkuuntelu Suomessa 2023. Raportti. Viitattu 14.10.2023. <https://www.teosto.fi/wp-content/uploads/2023/10/Musiikinkuuntelu-Suomessa-2023-tutkimusraportti.pdf>
- Tietoarkisto 2023. Ristiintaulukointi. Viitattu 9.10.2023. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/ristiintaulukointi/ristiintaulukointi/>
- Tilastokeskus 2020. Väestörakenne. Asukasrakenne: Jyväskylä. Viitattu 22.8.2023. <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZmU3NmE1ZTMtMjc1My00Mzc4LTgzN-WEtOGJhMjQ3ZTUyMzFliiwidCI6ImZjMzRkMDVjLWEyZjltNG-FjMi04OWM1LWI0NGYzYTlmNDUxYyIsImMiOjh9>
- Tilastokeskus 2022a. Uusimaa päti muuttotappiollinen muualle Suomeen vuonna 2021. Viitattu 10.3.2023. <https://www.stat.fi/julkaisu/cku3xexx4b9s60b5049fbn9wj>
- Tilastokeskus 2022b. Väestötilastopalvelu: Jyväskylä suuralueittain. Viitattu 22.8.2023. <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYTJlY2FiMTYtN2IwNi00Nzc1LWE5YWItND-VINDk3Y2U5YzNmliiwidCI6ImZjMzRkMDVjLWEyZjltNG-FjMi04OWM1LWI0NGYzYTlmNDUxYyIsImMiOjh9>

- Tilastokeskus 2023. Kokonaishedelmällisyysluku mittaushistorian matalin vuonna 2022. Tiedote 21.4.2023. Viitattu 18.9.2023. <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8mya8io1v2u0dutwqqanzqx>
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2020. Aluekehittämispäätös 2020–2023: Kestävät ja elinvoimaiset alueet. Työ ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2020:21. Viitattu 18.9.2023. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162313/TEM_2020_21.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Työ- ja elinkeinoministeriö 2023. Kasvukortti: Elämystalous. Viitattu 13.10.2023. <https://tem.fi/documents/1410877/10297940/Kasvukortti+Elämystalous.pdf>
- Ulkoministeriö 2023. Suomen EU-jäsenmaksut. Viitattu 13.10.2023. <https://eurooppatiedotus.fi/suomi-ja-eu/suomen-eu-jäsenmaksut/>
- Valtioneuvosto 2023. Vahva ja välittävä Suomi: Neuvottelutulos hallitusohjelmasta 16.6.2023. Viitattu 13.10.2023. <https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/158702198/Neuvottelutulos+hallitusohjelmasta+16.6.2023.pdf/2febf7a7-d5a1-6f17-df2d-95561de7a6de/Neuvottelutulos+hallitusohjelmasta+16.6.2023.pdf?t=1686924779616>
- Vihinen, Hilikka 2021. Yhteisöllisyys maaseutupolitiikassa - väline ja tavoite. Yhteisöt kasvualustana -seminaari. Paikallisen aluekehittämisen mahdollisuudet. 21.3.2021. Viitattu 13.9.2023. <https://www.phkylat.fi/yhteisot-kasvualustana/>
- Vironen, Petri 2023. Pankit ja poliisi katosivat kylistä 30 vuodessa, mutta kannattiko se? Tutkija ennustaa, että nuoret haluavat pian muuttaa maalle. Yle: Uutinen. Viitattu 28.9.2023. <https://yle.fi/a/74-20029491>
- Vuorinen, Tero 2013. Strategiakirja: 20 työkalua. Helsinki: Talentum.
- Walls, Heli 2023. Hallitusohjelman esitys leikkauksista paikalliskehittämisen rahoitukseen peruttava. Uutiset: Kannanotot. Viitattu 13.10.2023. <https://suomenkylat.fi/ajankohtaista/kannanotot/hallitusohjelman-esitys-leikkauksista-paikalliskehittämisen-rahoitukseen-peruttava>
- Yle Keski-Suomi 2010. Kuumaa lihaa Päijänteen palvipäivillä. Uutinen. Viitattu 21.9.2023. <https://yle.fi/a/3-5593658>

HAASTATTELUT

- Lahti, Markku 2023. Kotiseutuneuvos, kotiseutuhistorioitsija ja kaupunginvaltuutettu. Korpi-lahti, 6.9.2023. Haastattelija: Nea Kukkonen.
- Järvelä, Kaisa 2023a. Varhaiskasvatuksen opettaja. Puhelinhaastattelu 28.9.2023. Haastattelija: Nea Kukkonen.

LIITTEET

Kysely 1

Asutko Korpilahdella (entisen Korpilahden kunnan alueella)?

Minkä ikäinen olet?

Millaista toimintaa toivoisit lisää Korpilahdelle?

Millaisia tapahtumia toivoisit järjestettävän?

Koetko, että Korpilahdella on riittävästi kulttuuritarjontaa?

Koetko, että Korpilahti on yhteisöllinen asuinalue?

Koetko Korpilahden satama-alueen viihtyisäksi paikaksi?

Miten alueen yhteisöllisyyttä voisi mielestäsi lisätä?

Miten satama- ja keskusta-alueen viihtyisyyttä voisi mielestäsi lisätä?

Mikä on mielestäsi parasta Korpilahdella?

Mitkä ovat mielestäsi alueen heikkoudet ja kehittämiskohteet?

Muita ajatuksia ja toiveita alueen kehittämiseksi?

Suostumus vastaustesi hyödyntämisestä tutkimuksessa (opinnäytetyö Korpilahden veto- ja pitovoiman lisäämiseksi)

Kysely 2

Mitä tapahtumaa/millaisia tapahtumia olet ollut järjestämässä?

Onko tapahtuma/tapahtumat toteutettu yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa?

Jos, kenen?

Onko tapahtuma toteutettu yhteistyössä Jyväskylän kaupungin kanssa?

Millaista yhteistyötä tapahtumien järjestäminen on sisältänyt?

Kuinka sujuvaa tapahtuman/tapahtumien järjestäjien välinen yhteistyö on ollut?

Toivoisitko, että tapahtumien järjestämisessä tehtäisiin tulevaisuudessa laajempaa yhteistyötä paikallisten toimijoiden kesken?

Toivoisitko, että tapahtumien järjestämisessä tehtäisiin tulevaisuudessa laajempaa yhteistyötä Jyväskylän kaupungin kanssa?

Millaisissa asioissa toivoisit tehtävän yhteistyötä?

Kuinka sujuvaa tapahtuman/tapahtumien markkinointi on ollut?

Kuinka paljon osallistujia järjestämäsi tapahtumat ovat keränneet?

Onko osallistujamäärä ollut riittävä? (Ajatellen esimerkiksi järjestämiseen liittyviä kuluja ja muita resursseja)

Millaista palautetta tapahtuman/tapahtumien osallistajat ovat antaneet?

Millainen budjetti järjestämässäsi tapahtumassa/tapahtumissa on ollut?

Kuinka hyvin Korpilahden olemassa olevat puitteet palvelevat tapahtumien järjestämistä?

Mitä tulisi kehittää, että tapahtumien järjestäminen olisi jatkossa sujuvampaa ja/tai kannattavampaa?

Muita kehittämistoiveita tai ideoita Korpilahden tapahtumatoimintaan?

Kysely 3

OMA KUVA	KOTIKYLÄ/ASUINALUE		
	KORPILAHTE- LAISEKSI	JYVÄSKYLÄ- LÄISEKSI	KOTIKYLÄN/ASUIN- ALUEEN MUKAAN
KUVAILISIN ITSEÄNI...	☐	☐	☐
OLEN ASUNUT TÄÄLLÄ...	AINA	PITKÄÄN	VÄHÄN AIKAA
TÄLLÄ HETKELLÄ AJATTELEN, ETTÄ TULEVAISUUDESSA MIELUITEN...	PYSYN TÄÄLLÄ	KÄYN MUVALLA OPISKELEMASSA JA MUUTAN TAKAISIN	ASUN MUVALLA, MUTTA KÄYN TÄÄLLÄ LOMAILEMASSA
	☐	☐	MUUTAN POIS, ENKÄ KÄY TÄÄLLÄ SEN JÄLKEEN
	☐	☐	☐

KORPILAHDESTA

LEMPIPAIKKANI ON

PARASTA ON

HUONOIN ASIA ON

JOS SAISIN 10 000 € KORPILAHDEN KEHITTÄMISEEN

TULEVAISUUDENSUUNNITELMISTANI

YSILUOKAN JÄLKEEN AION

UUELMA-AMMATTINI ON

TAHTOISIN KORPILAHDELLE LISÄÄ (VALITSE NIIN MONTA KUIN HALVAT)

[] TAPAHTUMIA [] HARRASTUKSIA, ESIM.....

[] TAIDETTA JA KULTTUURIA [] YHTEISTÄ TEKEMISTÄ [] TYÖMAHDOLLISUUKSIA

[] AJANVIETTOPAIKKOJA [] JOTAIN MUUTA, ESIM.....

MILLAISIA TAPAHTUMIA TOIVOISIT JÄRJESTETTÄVÄN? (VALITSE NIIN MONTA KUIN HALVAT)

[] MUSIIKKI [] ELOKUVA [] TEATTERI [] TANSSI [] TAIDENÄYTTELYT

[] LIIKUNTA [] MARKKINAT [] JOTAIN MUUTA, ESIM.....

KOETKO, ETTÄ PYSYIT
VAIKUTTAMAAN KOTI-
PAIKKASI ASIOIHIN?

- [] EN YHTÄÄN
[] JONKIN VERRAN
[] PALJON

KOETKO YHTEEN-
KUULUVUUTTA KOTI-
PAIKKASI IHMISIIN?

- [] EN YHTÄÄN
[] JONKIN VERRAN
[] PALJON

KIINNOSTAISIKO SINUA
OSALLISTUA TAPAHTUMAN
JÄRJESTÄMISEEN?

- [] EI
[] ENKÄ
[] KYLLÄ

MUISTA TÄÄ!
[] VASTAUKSIANI SAA KÄYTTÄÄ
TUTKIMUKSEN (OPINNÄYTETÖ)
TEKEMISESSÄ

ISO KIITOS VASTAUKSISTASI!

Haastattelu 1

Haastateltava: Markku Lahti

Roolisi Korpilahden (kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan) kehittämisessä?

Millainen merkitys paikallisella kulttuuri-, taide- ja tapahtumatoiminnalla on sekä nykyisille että potentiaalisille asukkaille?

Korpilahden (sisäiset) vahvuudet?

Korpilahden (sisäiset) heikkoudet?

Korpilahden (ulkoiset) mahdollisuudet?

Korpilahden (ulkoiset) uhat?

Millaisia kokemuksia sinulla on tapahtumien järjestämisestä?

Millaisia kokemuksia sinulla on hankkeista? Millaisia hankkeita toteutettu? Kuka on ollut rahoittaja? Onnistumiset ja haasteet?

Kokemuksia yhteistyön sujuvuudesta? Korpilahden sisäinen taso ja Korpilahti-Jyväskylä -yhteistyö.

Kokemuksia Korpilahden kehittämisestä kuntaliitoksen jälkeen? Onnistumiset ja haasteet?

Korpilahden kulttuuri(perinnö)n helmet?

Tulevaisuuden suunnat ja toiveet?

Haastattelu 2

Haastateltava: Kaisa Järvelä

Kokemuksesi projektin sujuvuudesta

Kokemuksesi taidetyöpajan sujuvuudesta

Projektin haasteet

Projektin onnistumiset

Projektin jatko

Toiminnan merkitykset